

گزارش عملکرد سال، هفتم برنامه ششم توسعه کشور - سال ۱۴۰۲

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

معاونت توسعه مدیریت و منابع

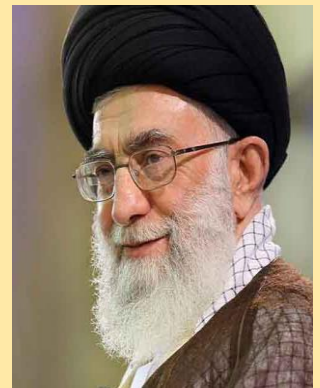
دفتر برنامه‌ریزی و بودجه

مهر ماه ۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خالق و آفریننده این مجموعه‌ها کیست؟
ذهن ایرانی است، سرانگشت هنرمند ایرانی است، روحیه بلندنظر ایرانی است، ابتکار و ذوق ایرانی است. این برای یک ملت افتخار است. با این دید وقتی نگاه بکنیم، می‌بینیم اینها مثبت است چه تخت جمشید چه بقیه مناطق دیگر، اینها را نشان بدهید.

موضوع گردشگری یکی از بحث‌های مهم در حوزه اقتصادی است و شتاب دهنده اقتصاد کشورها است. اینکه دولت‌ها نسبت به توسعه و فعال شدن گردشگری در کشورهاشان بسیار تاکید دارند برای این است که گردشگری هم پیشران اقتصادی و هم شتاب‌دهنده اقتصادی است. بنابراین توجه به گردشگری امروز به عنوان یکی از حوزه‌های اقتصادی مطرح است و به عنوان اقتصاد گردشگری از آن بحث می‌شود.

بخش کاربردی صنایع دستی باید تقویت شود اگر چه جوهره کار صنایع دستی آثار فاخر هنرمندان است اما باید محصولاتی تولید شود تا مردم هنر سنتی و صنایع دستی را در زندگی خود و کاربردی ببینند.
باید روی برند سازی صنایع دستی در جهان کار شود، آثار هنرهای سنتی و صنایع دستی ایرانی باید آن قدر اصیل زیبا و باکیفیت تولید شود که هیچ فردی در هیچ جای دنیا نتواند آن را کپی کند.

فهرست عناوین

مقدمه

میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به عنوان مقوله‌های فرهنگی همواره مورد توجه سیاستگذاران کشور بوده است. جوهره فرهنگی حوزه‌های یاد شده و لزوم ارتباط مستمر و مشارکت مردمی در پیشرفت آن‌ها از جمله ملزومات سیاستگذاری در این حوزه می‌باشد. مدیریت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی بایستی با توجه به اهمیت مقوله فرهنگ و نقش مشارکت مردمی مورد توجه قرار گیرد. در حقیقت حوزه‌های تخصصی وزارتخانه مدیریت حوزه‌هایی از فرهنگ (با کارکردهای اقتصادی) را بر عهده دارند که نقش جامعه در آن‌ها تعیین کننده بوده و دولت با توجه به جایگاه حاکمیتی خود، سیاستگذاری و تسهیل‌گری بخش غیردولتی را بر عهده دارد. از مهمترین وظایف وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی حمایت، صیانت، حفاظت، احیاء و بهره‌برداری خردمندان از میراث فرهنگی، دستیابی به جایگاه واقعی کشور به عنوان یکی از قطب‌های گردشگری جهان و کشف، شناسایی، ایجاد، توسعه، حمایت از نظام فراگیر و کارآمد تولید و توزیع صنایع دستی در سطوح ملی و بین‌المللی و ایجاد اشتغال در بخش‌های خدمات از جمله مراکز اقامتی، صنایع غذایی، حمل و نقل و صنایع دستی می‌باشد.

بر اساس گزارش سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، ایران رتبه نهم جاذبه‌های باستانی و تاریخی و رتبه پنجم آثار ناملموس را در جهان دارا است. در سال ۱۴۰۲، حدود ۶,۳ میلیون نفر گردشگر خارجی از ایران بازدید کرده‌اند و این در حالی است که در این سال ۱ میلیارد و ۳۰۰ میلیون نفر (گردشگر) در دنیا سفر کرده‌اند.

با تمدید مجدد یک ساله مهلت قانونی اجرای برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سال ۱۴۰۲، ارزیابی عملکرد حوزه‌های تخصصی وزارتخانه در راستای هر یک از مواد این قانون به منظور شناسایی نقاط قوت و ضعف قانونگذاری یا اجرای این مواد ضروری به نظر می‌رسد. در همین راستا وزارتخانه اقدام به تهیه و تدوین "گزارش عملکرد سال هفتم برنامه ششم توسعه کشور وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی طی سال ۱۴۰۲" نموده است.

در برنامه ششم توسعه کشور اهدافی برای بخش میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تعیین شده است که از مهمترین

آنان می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. توسعه گردشگری زیارتی
۲. پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی
۳. ساماندهی تشکلهای صنفی گردشگری
۴. ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی
۵. بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری
۶. تدوین سند راهبردی توسعه گردشگری با رعایت قوانین مربوطه و با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی

۷. تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برای کلیه طرح‌های توسعه‌ای بزرگ و مهم در حوزه‌های زیربنایی، تولیدی و خدماتی
۸. اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در قالب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی
۹. ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی
۱۰. تدوین طرح ساماندهی گردشگری جنگل‌های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه
۱۱. اجرای تمهیدات و اقدامات قانونی لازم برای مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۱۲. هیات امنایی نمودن اداره اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها
۱۳. واگذاری امور تصدی‌گری و اجرائی حوزه گردشگری به تشکل‌های حرفه‌ای و تخصصی که طبق قانون تشکیل شده‌اند.

فصل اول

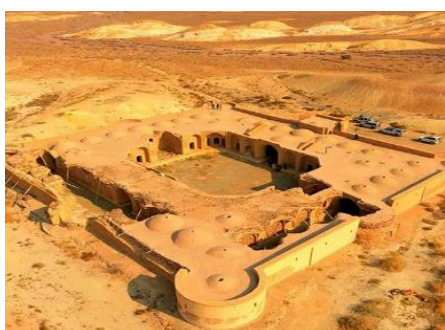
عملکرد حوزه‌های تخصصی

زمینه و عکس اضافه گردد

دستاوردهای کلیدی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۴۰۲

➤ ارتقاء یک رتبه‌ای جایگاه جهانی ایران از ششم به پنجم در ثبت جهانی آثار ناملموس

➤ رشد دو برابری آثار ثبت جهانی شده با ثبت زنجیره‌ای ۵۴ کاروانسرای ایرانی

➤ ثبت ۳ عنصر میراث ناملموس هنر تذهیب، افطار و جشن سده در فهرست میراث جهانی یونسکو

➤ ثبت روستای کندوان استان آذربایجان شرقی به عنوان نخستین روستای ایران در فهرست دهکده‌های جهانی گردشگری

استرداد تعداد ۳۵۰۶ الواح هخامنشی از آمریکا و نقش برجسته ساسانی از انگلستان به کشور

میزبانی و برگزاری رویداد بین‌المللی اردبیل ۲۰۲۳ پایتخت گردشگری کشورهای عضو اوکو

برای اولین بار کسب و ابلاغ مصوبه شورای پول و اعتبار کشور برای اعطای تسهیلات مرمت و مقاوم‌سازی بناهای تاریخی و بناهای موجود در بافت‌های تاریخی در اختیار مردم در نظام بانکی کشور (توانمندسازی مردم در ۱۹۱ شهر تاریخی و ۱۲۰۰۰ روستای تاریخی برای مرمت و مقاوم‌سازی بناها)

الحاق ایران به اتحادیه موسس شهرهای گردشگری جاده ابریشم

➤ کسب رتبه اول ثبت شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی در جهان «شهر کاشان در استان اصفهان به عنوان شهر جهانی نساجی سنتی و شهر دزفول در استان خوزستان به عنوان شهر جهانی کپوبافی»

➤ ثبت ۲ شهر و روستای ملی صنایع دستی «شهر لائین در رشته نواربافی و روستای آق داش در رشته گلیمبافی در استان خراسان رضوی»

➤ تاسیس انجمن خیرین میراث فرهنگی به منظور فراهم شدن فرصت بهره‌گیری از ظرفیت‌های مردمی برای مشارکت مستقیم در حفاظت از میراث فرهنگی

➤ لغو روادید یکطرفه با ۲۸ کشور هدف گردشگری

➤ اخذ مصوبه‌های انتقال سند مالکیت اراضی ملی بدون محاسبه ارزش افزوده ناشی از سرمایه‌گذاری به سرمایه‌گذاران

➤ برای اولین بار صدور مجوز شناورهای گردشگری ساحلی و دریایی در استان‌های بوشهر و هرمزگان

- اخذ مصوبه قانونی مبنی بر عضویت وزارتخانه در کارگروه تشکل‌های صنفی - تخصصی
- اخذ مصوبه شورای عالی فضای مجازی در خصوص اعطای سیم کارت با قابلیت اتصال به اینترنت بین‌المللی
- تصویب لایحه اصلاح بند (ب) ماده (۱۱) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی در کمیسیون تخصصی مجلس شورای اسلامی برای افزایش سقف خروج مصنوعات ساخته شده از نقره و سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی
- ایجاد بیش از ۵۶,۳۰۰ نفر - شغل از محل اعطای تسهیلات و صدور مجوزهای صنایع دستی بر اساس گزارش سامانه رصد وزارت کار در سال ۱۴۰۲

حوزه میراث فرهنگی

تمامی آثار برجای مانده از پیشینیان که دارای جایگاه فرهنگی باشد میراث فرهنگی محسوب می‌شود. میراث فرهنگی در واقع آیینه‌ای از زندگی گذشتگان و روایت کننده سیر تکامل بشر در طی تاریخ است. این عنصر فرهنگی قابلیت منحصر به فردی برای هر سرزمین دارد و در طی نسل‌ها دارای جایگاه والا و قابل احترام بوده است. این مساله در هنگام ثبت یک مکان یا بنا تحت عنوان میراث ملی و یا جهانی بسیار حائز اهمیت است. ضوابط و شرایطی وجود دارد که میراث‌ها را وزن می‌دهد و تفکیک می‌کند. حوزه میراث فرهنگی در سال ۱۴۰۲ در زمینه‌های ثبت آثار جهانی عملکرد مثبت و قابل توجهی داشته‌است. با توجه به محدودیت‌های تعیین شده از جانب یونسکو، هر کشور عضو در هر یک از کنوانسیون‌های ۱۹۷۲ و ۲۰۰۳ در سال یک سهمیه برای میراث ملموس (آثار تاریخی، فرهنگی و طبیعی) و یک سهمیه برای میراث ناملموس دارد. اما در سال ۱۴۰۲ در حوزه ملموس پرونده کاروانسرای ایرانی در فهرست میراث یونسکو به ثبت رسیده‌است و در حوزه میراث ناملموس، جمهوری اسلامی ایران با تقویت دیپلماسی فرهنگی از طریق تدوین پرونده‌های مشترک و استفاده از سهمیه کشورهای مجاور به جهت تحولات اخیر بین‌المللی در جنگ اکراین و ... موفق به دریافت سهمیه اضافه از سازمان یونسکو گردیده و همین موضوع باعث ارائه دو پرونده اضافه در حوزه میراث ناملموس و منجر به ثبت جهانی ۳ عنصر میراث ناملموس شده‌است.

دستاوردهای حوزه میراث فرهنگی

➤ ثبت ۳۸۶ اثر غیرمنقول و ۲۱۷ اثر منقول تاریخی - فرهنگی،
۲۲۸ عنصر ناملموس و ۱۵۰ میراث طبیعی در فهرست آثار ملی
به عنوان مهمترین رکن پاسداشت و حفاظت از میراث فرهنگی

➤ برگزاری نمایشگاه شکوه ایران باستان در چین

➤ برگزاری بزرگداشت مفاخر میراث فرهنگی و تجلیل از ۸ چهره
ماندگار

- بازنگری قوانین و مقررات مربوط به حوزه اموال منقول فرهنگی - تاریخی
- تدوین دستورالعمل انجام مطالعات فرهنگی - تاریخی و تهیه پیوست میراث فرهنگی پروژه‌های بزرگ عمرانی کشور به منظور ایجاد نظام هماهنگی درون و بین بخشی، تسریع و تدقیق انجام مطالعات طرح‌های بزرگ عمرانی کشور در مرحله مکان‌یابی و پدیدآوری
- انجام ۱۶۰ پروژه مطالعاتی و اجرایی در پایگاه‌های ملی و جهانی به منظور حفاظت، مرمت و ساماندهی در پایگاه‌ها

- انجام بالغ بر ۹۰۰ پروژه حفاظت، مرمت و ساماندهی بناها، محوطه‌ها و بافت‌های تاریخی کشور
- رشد ۵ درصدی تهیه طرح‌های ویژه بافت‌های تاریخی (تهیه ۹ طرح ویژه بافت تاریخی از ۱۹۱ بافت تاریخی ابلاغ شده)

- تامین منابع و مشارکت در ۱۰۰ پروژه مرمت بناهای تاریخی در اختیار مردم (رشد ۱۰۰ درصدی ارتقاء سطح مشارکت در مرمت بناهای در اختیار بخش خصوصی و اعطای کمک‌های فنی و اعتباری)

تعامل و مشارکت با دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی:

- ✓ برگزاری ۴ نشست تخصصی شورای هماهنگی موزه‌های کشور
- ✓ برگزاری دو نشست با متخصصان عرصه معماری و شهرسازی با هدف هم‌اندیشی برای ایجاد تحول در معماری و شهرسازی ایرانی و اسلامی
- (مشارکت بالغ بر ۳۰ نفر از نخبگان عرصه معماری و شهرسازی)

- تدوین برنامه تاریخ شفاهی میراث فرهنگی (مشارکت بالغ بر ۲۰ نفر از نخبگان و پیشکسوتان حوزه)
- برگزاری جشنواره تولیدات چندرسانه‌ای و حمایت از هنرمندان به میزبانی استان قزوین

- افزوده شدن میراث‌داران تمدنی به آیین‌نامه ارزشیابی هنرمندان (ایجاد امکان اعطای درجه به استادکاران، معماران و مرمتگران سنتی)
- انعقاد تفاهم‌نامه با:

- ✓ معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری به منظور بهره‌گیری از ظرفیت معاونت مذکور در ارتقاء توان فناوری و آزمایشگاه‌های موزه‌ها و پایگاه‌های ملی و جهانی
- ✓ موسسه فرهنگی ایکوموس ایران به منظور بهره‌گیری از ظرفیت تجربی و دانشی اعضای ایکوموس در حوزه حفاظت و مرمت بناها و محوطه‌های تاریخی

- توسعه مشارکت مردمی در بخش موزه و موزه‌داری از جمله:

- ✓ صدور تعداد ۳۳ پروانه مجموعه‌داری برای مجموعه‌داران بخش خصوصی سراسر کشور
- ✓ تسریع و تسهیل در صدور پروانه موزه و مجموعه‌داری
- ✓ ساماندهی تعداد بیش از ۶۸,۵۰۰ شیء فرهنگی-تاریخی در اختیار بخش دولتی و خصوصی
- ✓ پذیرش اسناد مالکیتی بناهای تاریخی در نظام تسهیلاتی بانک‌ها
- ✓ راه‌اندازی موزه ۱۶ موزه در سطح کشور (موزه‌های خصوصی به تعداد ۱۱ موزه، موزه‌های تخصصی در اختیار سایر دستگاه‌ها و ارگان‌های دولتی (مشارکتی و غیر وابسته) به تعداد ۳ موزه و موزه‌های وابسته به وزارت به تعداد ۲ موزه)

میراث فرهنگی تا سال ۱۴۰۲ در یک نگاه

عنوان شاخص	واحد متعارف	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲
تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور	عدد	۲۷	۴۰	۴۲	۳۹	۶۳	۴۲	۴۱	۳۱	۱۶
تعداد بازدیدکنندگان از موزه های تاریخی- فرهنگی تحت پوشش وزارت	هزار نفر	۲۰,۲۶۳	۱۷,۴۱۸	۱۹,۷۶۳	۲۱,۲۳۷	۲۱,۸۰۴	۱۳,۰۷۶	۷,۴۶۷	۲۱,۴۲۷	۲۳,۳۱۵
ثبت آثار جهانی (تاریخی، فرهنگی، طبیعی و ناملموس)	اثر	۲	۳	۳	۱	۲	۲	۳	۴	۴
ثبت آثار ملی (منقول، غیرمنقول، ناملموس و طبیعی)	اثر	۴۶۸	۱۰۲۵	۱۱۲۷	۱۰۸۱	۱۳۱۵	۱۴۳۲	۱۲۴۴	۶۸۱	۹۸۱

^۱ با توجه به شیوع ویروس کرونا در سراسر جهان و تعطیلی موزه‌ها و اماکن تاریخی - فرهنگی کشور، آمار بازدیدکنندگان کاهش چشمگیر داشته‌است.

بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه میراث فرهنگی

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	سال ۱۴۰۲							سال ۱۳۹۵ (پایه)	درصد تحقق	
			سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۰	سال ۱۳۹۹	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۶	هدف			عملکرد
۱	تعداد موزه‌های فعال در سازمان	موزه	۲۶۲	۲۶۶ ^۲	۲۶۷	۲۶۲	۲۵۸	۲۵۳	۲۴۳	۸۱	۲۵۹	۳۲۰
۲	تعداد موزه‌های فعال خصوصی	موزه	۲۰۸	۱۹۰	۱۷۱	۱۶۲	۱۲۷	۱۰۵	۶۴	۱۷۸	۲۱۴	۱۲۰
۳	تعداد موزه‌های تخصصی دسته‌گاه‌های اجرایی	موزه تخصصی	۳۲۲	۲۹۶	۲۷۳	۲۵۶	۲۴۰	۲۲۴	۱۷۷	۱۵۴	۳۲۳	۲۱۰
۴	تعداد آثار منقول ثبت‌شده در فهرست آثار ملی	آثار ثبت‌شده	۲۴۲۳	۲۲۶۳	۱۹۹۷	۱۶۴۹	۱۳۲۲	۱۰۰۴۶	۴۹۰	۴۴۰	۲۶۴۰	۶۰۰
۵	تعداد آثار غیرمنقول ثبت‌شده در فهرست آثار ملی	آثار ثبت‌شده	۳۴۳۱۶	۳۴۰۸۱	۳۳۵۶۰	۳۲۹۳۸	۳۲۴۳۵	۳۲۰۰۲۶	۳۱۰۷۰۰	۱۰۲	۳۴۷۰۲	۳۳۹۰۰
۶	تعداد آثار طبیعی ثبت‌شده در فهرست آثار ملی	تعداد	۱۱۵۴	۱۰۴۶	۸۸۶	۷۲۴	۵۷۰	۴۶۰	۸۱	۱۳۰	۱۳۰۴	۱۰۰۰
۷	تعداد آثار میراث ناملموس ثبت‌شده در فهرست آثار ملی	تعداد	۳۰۵۱	۲۸۷۳	۲۵۷۶	۲۲۷۶	۱۹۸۳	۱۰۷۰۵	۲۱۰	۱۳۷	۳۲۷۹	۲۳۹۰
۸	تعداد آثار غیر منقول فرهنگی - تاریخی مرمت‌شده و قابل بهره‌برداری (در اختیار سازمان، سایر دسته‌گاه‌ها و بخش خصوصی) - ملی	تعداد ملی	۴۸۴	۴۸۰	۵۹۹	۳۶۷	۳۷۷	۷۲۹	۶۷۲	۷۰	۵۰۶	۷۲۵
۹	تعداد آثار غیر منقول فرهنگی - تاریخی مرمت‌شده و	تعداد استانی	۱۸۰۰	۱۷۵۴	۱۴۳۸	۱۶۳۳	۱۱۲۵	۹۳۲	۸۸۲	۱۷۹	۱۷۵۸	۹۸۰

^۲ به علت مرمت، تجهیز، بازسازی، ارتقاء سطح امنیت و تغییر کاربری، تعدادی از موزه‌های وابسته به وزارت تعطیل شده‌اند.

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲		
										هدف	عملکرد	درصد تحقق
	قابلیت بهره برداری (در اختیار سازمان، سایر دستگاه ها و بخش خصوصی) - استانی											
۱۰	ثبت آثار در فهرست میراث جهانی (غیر منقول، طبیعی، ناملموس)	تعداد	۳۱	۵۷	۵۸	۳۸	۴۰	۴۳	۴۷	۴۱	۵۱	۱۲۴
۱۱	تعداد پایگاه های جهانی	پایگاه	۲۸	۳۰	۴۲	۴۸	۴۸	۵۲	۵۳	۴۰	۵۳	۱۳۹
۱۲	تعداد پایگاه های میراث فرهنگی ملی	پایگاه	۷۲	۷۷	۸۵	۹۲	۱۰۰ ^۳	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۸	۱۰۰	۹۳
۱۳	تعداد بنا های مرمت شده در طول سال	اثر مرمت شده	۱،۵۵۴	۱،۶۶۱	۱۷۰۰	۲۰۰۰	۲۰۵۴	۲۲۳۴	۲۲۸۴	۲۲۰۰	۲۲۶۴	۱۰۳
۱۴	تعداد اشیاء تاریخی - فرهنگی مرمت شده	شیء مرمت شده	۱۵،۰۰۰	۱۳،۱۹۹	۲۰،۴۵۱	۲۹،۱۱۷	۳۶۶۰۸	۴۳،۵۸۵	۴۵،۳۲۶	۳۵،۰۰۰	۴۸۸۲۶	۱۴۰
۱۵	تعداد بنا های تحت بهره برداری	بنا	۹	۱۴	۳۰	۳۷	۴۶	۴۳	۴۹	۵۴	۵۶	۱۰۴
۱۶	بافت های شهری و روستایی مرمت شده	تعداد	۱۰۰	۱۶۳	۱۹۸	۲۴۵	۲۹۲	۳۳۵	۳۳۵	۳۳۵	۳۹۵	۱۱۸
۱۷	مرمت اشیاء تاریخی - فرهنگی در دست بخش دولتی	تعداد	۲،۶۳۶	۱۲،۷۸۲	۶۹۸۰	۷۲۰۷	۵۰۱۵	۵۲۲۲	۵،۷۸۳	۱۵۰۰	۳۱۱۱	۲۰۷

^۳ تعدادی از پایگاه های ملی سال ۱۳۹۸ حذف و یا ادغام شده اند.

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲		
										هدف	عملکرد	درصد تحقق
۱۸	تجهیز موزه به سیستم حفاظت الکترونیک	تعداد	۱۵۰	۶۶	۳۳	۹۴	۲۹۹	۳۹۶	۱۹	۱۵۰	۱۶	۱۱
۱۹	ساماندهی و مستندسازی اموال منقول تاریخی - فرهنگی	تعداد	۱۳۷۰۳۲۲	۱۱۰۰۳۷۹	۱۰۶۱۵۸	۱۰۸۷۴۷	۱۳۹۰۷۴	۲۱۸۵۷۹	۲۳۱۷۶۸	۱۰۶۰۰۰	۳۰۰۵۴۹	۲۸۴
۲۰	تعیین حریم آثار ملی ثبت شده	اثر	۴۰۴	۲۰۸	۱۶۵	۲۰۰	۲۴۸	۳۲۴	۲۹۴	۳۵۰	۴۶۲	۱۳۲

حوزه گردشگری

امروزه گردشگری یکی از پررونق‌ترین فعالیت‌های اقتصادی جهان است. این صنعت اکنون در بسیاری از کشورها با رشد سریعتر نسبت به سایر بخش‌های اقتصادی یک صنعت پیشرو تلقی می‌شود. صنعت گردشگری به عنوان بزرگترین صنعت خدماتی در جهان به قدری در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها اهمیت دارد که اقتصاددانان آنرا صادرات نامرئی نام نهاده‌اند. اشتغالزایی، ایجاد درآمد برای ساکنین محلی، کاهش فقر، افزایش سرمایه‌گذاری و توسعه زیربنایی اقتصادی از جمله مهمترین اثرات اقتصادی توسعه جهانگردی به شمار می‌رود.

رشد گردشگری در خلال دهه‌های اخیر به گونه‌ای بوده که در مناطق مختلف دنیا به وضوح دیده شده است. این صنعت ظرفیت بالایی برای تاثیرگذاری داشته و می‌تواند طلایه‌دار توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی در قلمروهای مختلف باشد. همچنین گردشگری دارای این ظرفیت است که در آینده یکی از مهمترین محرک‌ها و انگیزه‌ها برای پیشرفت جهانی در ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی زندگی شود. با کاهش بیماری کرونا و رونق فعالیت صنعت گردشگری، تعداد گردشگران ورودی به کشور از بیش از ۴ میلیون و دویست هزار نفر در سال ۱۴۰۱ با افزایش حدود ۱,۵ برابری به بیش از ۶ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر در سال ۱۴۰۲ رسیده است. لازم به ذکر است لغو محدودیت‌ها نیز در این زمینه بسیار مؤثر بوده است.

دستاوردهای حوزه گردشگری

- احصاء و جمع‌بندی اطلاعات بیش از ۲۴۳۰ پروژه سرمایه‌گذاری در حال ساخت گردشگری با حجم سرمایه‌گذاری بیش از ۴۰۰ همت و با برآورد ایجاد اشتغال حدود ۹۶ هزار نفر

- افتتاح بیش از ۷۰۰ پروژه گردشگری با مجموع سرمایه‌گذاری حدود ۲۹ همت و افزایش تعداد بیش از ۱۸ هزار تخت جدید اقامتی در سطح کشور

- تصویب سرمایه‌گذاری خارجی به مبلغ ۲۵۶ میلیون دلار برای تعداد ۶ پروژه در استان‌های خراسان رضوی، گیلان و گلستان

- تهیه ۱۵۰۰ فرصت و ۶۴۰ بسته سرمایه‌گذاری با همکاری دستگاه‌های مختلف و ارائه در هفدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری

- تهیه و تدوین طرح بررسی راهکارهای بهبود سفر گردشگران چینی به ایران
- اعمال معافیت و یا تخفیف در میزان عوارض صدور پروانه تاسیسات گردشگری در برخی از شهرهای کشور
- امضاء برنامه اجرایی همکاری‌های گردشگری بین ایران و چین و تشکیل کمیته اجرایی فی مابین دو کشور

- برگزاری اجلاس ائتلاف بین‌المللی گردشگری شهرهای جاده ابریشم در چین متشکل از ۵۷ شهر از ۲۶ کشور جهان

- امضاء یادداشت تفاهم همکاری‌های گردشگری بین ایران، روسیه و قزاقستان

- حمایت و برگزاری ۱۶ تور آشناسازی به تعداد ۲۳۶ نفر برای فعالان گردشگری از کشورهای بازار هدف از جمله کشورهای چین، قطر، قرقیزستان، تایلند، ارمنستان و تونس

- اجرایی شدن تسهیل تردد و عبور موقت وسائل نقلیه گردشگران خارجی در ایران از مرزهای ورودی

➤ برگزاری نشست‌های B۲B فعالین گردشگری ایران با کشورهای ارمنستان، پاکستان، روسیه و کشورهای عضو اگو

- حضور در ۱۳ مجمع بین‌المللی برای توسعه تعاملات با سایر کشورها و سازمان‌های تخصصی بین‌المللی گردشگری از جمله: شبکه تورگردانان اگو، کنفرانس بین‌المللی ایران و بریکس، توسعه همکاری‌های گردشگری سازمان شانگهای، بیست و پنجمین نشست مجمع عمومی سازمان گردشگری ملل متحد و ...
- اخذ امتیاز پایتخت گردشگری مجمع گفتگوی همکاری آسیایی ACD برای شهر یزد در سال ۲۰۲۴

- رفع مشکل تعدادی از پروژه‌های بزرگ مقیاس گردشگری از قبیل آشوراده گلستان و حیران اردبیل
- ابلاغ فرآیند صدور مجوزهای بی‌نام تاسیسات گردشگری به ادارات کل استانی
- ارائه مشوق‌ها، معافیت‌ها و کمک‌های فنی اعتباری و تخصصی تسهیلات در قالب تبصره ۱۸ قانون بودجه به پروژه‌های در دست احداث بخش خصوصی جهت ترغیب و تشویق سرمایه‌گذاران
- فعال نمودن جایزه صادراتی پس از یک دهه و اعطاء به ۳۵ شرکت خدمات مسافرتی و گردشگری دارای مجوز ورود گردشگر خارجی به کشور و ۴ شرکت فعال در حوزه گردشگری سلامت
- حمایت از اشخاص حقوقی به منظور معرفی ظرفیت‌های گردشگری ایران به زبان‌های خارجی از طریق هزینه‌های قابل قبول مالیاتی
- صدور ۳۹۷ مجوز دفتر خدمات مسافرتی، ۱۰۸۱ کارت راهنما گردشگری، ۳۵۳۶ گواهینامه آموزشی گردشگری، ۹۳۳ پروانه بهره‌برداری تاسیسات گردشگری و ۱۵ گواهینامه گردشگری سلامت

- تدوین شیوه‌نامه‌های نحوه صدور پروانه بهره‌برداری تاسیسات گردشگری واقع در پروژه‌های بزرگ مقیاس به صورت فزاینده و نظارت بر خدمات سفر و گردشگری
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی مدیریتی و تسهیل‌گری برای توانمند سازی و ارتقاء مشارکت جوامع محلی و کارشناسان طبیعت‌گردی
- برگزاری جشنواره‌های:

- گردشگری سبز به عنوان یکی از رویدادهای هفته گردشگری و هم‌راستا با شعار سازمان جهانی گردشگری با عنوان "سرمایه‌گذاری سبز و گردشگری"

- پیوند فرهنگ و گردشگری خوراک ایران و ارمنستان

- گردشگری خوراک و کودک (کودک، طبیعت و غذای سالم) با همکاری سازمان فرهنگی، اجتماعی شهرداری کرج و موسسه کودک و نوجوان

- جشنواره ملی مسابقه آشپزی، افراد تاثیرگذار دارای معلولیت (طعم امید در گردشگری دسترس پذیر)

- تدوین فاز اول نقشه راه گردشگری خوراک

- برپایی غرفه‌های تخصصی گردشگری خانواده محور در نمایشگاه گردشگری و صنایع وابسته تهران

- تهیه راهنما و چارچوب تشکیل میزهای استانی گردشگری کودک و نوجوان و ابلاغ به استان‌ها با تمرکز بر بهره‌مندی از ظرفیت‌های انجمن‌ها و بخش خصوصی

- برگزاری میز گرد شگری کودک و نوجوان با مشارکت شهرداری همدان در راستای انتخاب شهر همدان به عنوان شهر پایلوت دوستدار گردشگری کودک

- تدوین طرح توانمندسازی دست‌اندرکاران گردشگری در زمینه شناخت الزامات گردشگری دسترس‌پذیر برای اجرا در استان‌های منتخب

- برگزاری کارگاه‌های آموزشی و توجیهی گردشگری دسترس‌پذیر ویژه راهنمایان گردشگری، مدیران و کارکنان مجموعه‌ها و تاسیسات مختلف گردشگری در تهران، اصفهان و گلستان
- برگزاری تعداد ۱۰۸۴ رویداد گردشگری در استان‌های کشور و ثبت تعداد ۲۷۸ رویداد در سامانه تقویم رویدادهای گردشگری کشور

- شناسایی و تقویت شهرهای مکمل سفر در قالب اطلاعیه ستاد سفر جهت توزیع زمانی و مکانی سفر
- احصاء نقاط ضعف محورهای گردشگری به منظور ایمن‌سازی جاده‌ها با همکاری دستگاه متولی
- اخذ مصوبه شورای عالی فضای مجازی در خصوص اعطای سیم کارت با قابلیت اتصال به اینترنت بین‌المللی
- شناسایی مشاغل مرتبط با حوزه گردشگری به منظور ارائه کدهای بین‌المللی ایسکو ۲۰۰۸
- راه‌اندازی سامانه‌های:
  - یکپارچه طرح تطبیق (سیتا) به منظور یکپارچه‌سازی و تسهیل فرآیند صدور مجوز شرکت‌های عامل تطبیق، ارزیابان و مدیران فنی
  - جامع گردشگران سلامت ایران به صورت پایلوت در استان خراسان رضوی
  - صدور گواهینامه حرفه‌ای کسب‌وکارهای گردشگری
  - صدور پروانه بهره‌برداری حمل و نقل گردشگری
  - ثبت اطلاعات تاسیسات اقامتی، رفاهی دستگاه‌های اجرایی و حاکمیتی در سامانه جانا
- دائمی شدن ستادهای خدمات سفر در زمان‌های پیک مسافر با همکاری اجرایی دستگاه‌های عضو ستاد (۲۷ دستگاه)

➤ تشکیل کمیته نظارت و ساماندهی نمازخانه‌ها، مجتمع‌های بین راهی و سرویس‌های بهداشتی تا سیاست گردشگری

➤ انعقاد حدود ۱۰ تفاهم‌نامه با دستگاه‌های اجرائی مختلف در راستای توسعه گردشگری داخلی

➤ تدوین پیش‌نویس قانون حمایت از صنعت گردشگری و ارائه به مجلس شورای اسلامی جهت تصویب

➤ انجام استعلامات و صدور مجوزهای بی نام برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری (صدور مجوز به ادارات کل استانی)

➤ اخذ مصوبه هیات محترم وزیران در خصوص محاسبه تعرفه نرخ گاز تا سیاست گردشگری مشابه تعرفه خدمات

➤ تدوین و ابلاغ برنامه راهبردی و الگوی عملیاتی گردشگری سلامت به استان‌های کشور

➤ افزایش ۱۰۰ درصدی اعتبارات زیرساختی گردشگری ملی (در اولویت قرار گرفتن توسعه زیرساخت‌های گردشگری حسب آیین‌نامه اجرایی اجزاء ۲ و ۳ بند (الف)، ماده (۱۰۰) برنامه ششم)

➤ برگزاری کارگاه ارائه تجربیات حضور در نمایشگاه فیتور اسپانیا با رویکرد آسیب‌شناسی پایون ج.ا.ایران

➤ اتمام عملیات ساختمانی فاز یک و پیگیری صدور پروانه بهره‌برداری مناطق نمونه گردشگری چالیدره در استان‌های خراسان رضوی و سلمان (سیب‌لند) در تهران

- برآورد اعتبارات مورد نیاز وضع موجود ۱۹۴ هزار میلیارد ریال و اعزام تیم نظارتی به ۱۹ استان و بازدید بیش از ۲۲۰ پروژه تاسیسات، مناطق نمونه و زیرساخت‌های گردشگری
- تولید و توزیع محتوای تبلیغاتی از جمله:
  - بروشور ۷ زبانه گردشگری سلامت (انگلیسی، روسی، عربی، ارمنی، چینی، آذری و ترکی استانبولی) به تیراژ ۲۵۰۰۰ نسخه
  - محتوای دیجیتال به تیراژ ۲۸۳۰۰ گیگابایت و ارسال به ۴۰ کشور خارجی، ۲۰ نهاد دولتی و ۷ نهاد بخش خصوصی
  - ساک دستی کاغذی گلاسه ۲۰۰۰ نسخه
  - لوح فشرده Majestic Iranvisitiran به تعداد ۲۰۰۰۰ نسخه
  - ۶ ویدئو محصول محور ۵ زبانه (انگلیسی، عربی، روسی، چینی و اسپانیولی)
  - چاپ ۱۰۰۰۰ نسخه بروشور ۱۰ دلیل سفر

تسهیلات در حوزه گردشگری							
منابع صندوق توسعه ملی (قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری)			یارانه سود تسهیلات		تبصره ۱۸ قانون بودجه سال		سال
تثبیت و ایجاد نفر شغل	(میلیارد ریال)	طرح و پروژه (معرفی به بانک)	مبلغ پرداختی (میلیارد ریال)	پروژه به بهره‌برداری رسیده	مبلغ پرداختی (میلیارد ریال)	طرح و پروژه	۱۴۰۲
-	۴۶,۴۷۸	۷۱	۹۷	۱۴	۱۲,۱۸۰	۲۶۴۶	معرفی به بانک
-	-	-	-	-	۳۴۸	۳۶۹۸	تصویب و پرداخت

جدول بالا به صورت Smart art طراحی شود.

برای جدول زیر نمودار رسم گردد.

سال	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲
دفا تر خدمات مسافرتی کل کشور	۴۰۰۵	۴۲۰۳	۴۶۴۸	۴۸۹۹	۵۲۰۵	۵۴۵۶	۵۵۱۵	۵۷۶۹	۶۱۶۶

برای جدول زیر نمودار رسم گردد.

سال	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲
واحدهای بوم گردی	۲۵۸	۴۴۱	۵۴۰	۱۴۵۵	۲۰۶۳	۲۷۵۲	۲۹۳۸	۳۲۰۸	۴۳۰۹۱

کاهش به دلیل پالایش در سامانه جانا می باشد.^۴

عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت گردشگری

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)		سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲		
			هدف	عملکرد							درصد تحقق		
۱	تعداد گردشگران ورودی به کشور	هزار نفر	۴,۹۱۱	۵,۱۱۳	۷,۸۰۴	۸,۸۳۲	۵۵۸	۱۷۵۸	۴,۲۳۱	۵,۰۰۰	۶,۳۸۳	۱۲۸	
۲	درآمد حاصل از گردشگران ورودی ^۵	میلیون دلار	۷,۳۵۰	۷,۵۶۷	۱۱,۶۳۰	۱۱,۷۰۴	۰,۳	۶۲۵۰۰	۶۲۰۰	-	-	-	
۳	تعداد گردشگران خروجی از کشور	میلیون نفر	۹,۲	۱۰,۵	۷,۲۵	۹,۵	۱	۳,۸	۹,۹	۵,۸	۱۳,۹	- ۱۳۹,۷	
۴	تعداد گردشگران داخلی	میلیون نفر	۱۲۳	۱۷۳	۱۸۲	۲۷۵	۳,۳	۱۰۳	۷	۱۲۰	-	-	
۵	تعداد هتل‌های کشور	باب	۱,۲۲۰	۱,۳۰۰	۱,۳۸۷	۱,۲۷۲	۱۲۵۴	۱,۲۶۹ ^۸	۱۳۹۷	۱۷۰۰	۱,۴۲۴	۸۴	
۶	تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره	باب	۱۵۰	۱۶۵	۱۷۵	۱۸۱	۱۹۵ ^۹	۱۸۶	۲۰۴	۲۸۰	۲۱۵ ^{۱۰}	۷۷	
۷	تعداد تخت‌های اقامتی کشور	تخت	۲۷۰,۰۰۰	۲۸۰,۷۸۲	۳۰۵,۵۱۰	۳۷۹,۶۷۰	۴۷۸,۴۰۷	۴۵۲,۹۲۱ ^{۱۱}	۵۰۱,۷۱۵	۵۴۰,۰۰۰	۴۴۹,۱۷۶ ^{۱۲}	۸۳	

^۶ به دلیل عدم راه‌اندازی حساب اقامتی گردشگری، درآمد حاصل از گردشگری در کشور قابل احصاء و ارائه نمی‌باشد. عدد اعلامی بر اساس گزارش آماری سال ۲۰۲۲ شورای جهانی سفر و گردشگری "World Travel Council and Tourism w" می‌باشد.

^۷ منوط به اجرای کامل طرح حساب اقامتی گردشگری می‌باشد.
^۸ اصلاح شد.

^۹ تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره با مناطق آزاد ۲۲۵ هتل می‌باشد.

تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره بدون مناطق آزاد می‌باشد.^{۱۰}

^{۱۱} اصلاح گردید.

^{۱۲} کاهش تعداد تخت‌ها به دلیل پالایش در سامانه جانا می‌باشد.

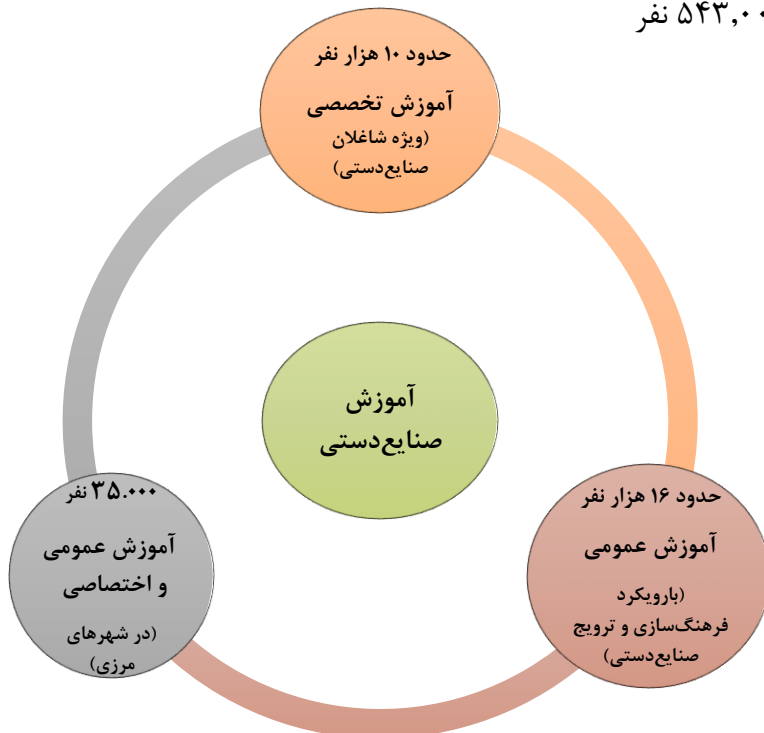
حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

صنایع دستی بازگوکننده فرهنگها و سنتهای اصیل بومی است. این صنعت به عنوان نماد فرهنگی، هویت و تاریخ، ریشه در اعتقادات، آداب و رسوم یک ملت دارد. تمرکز کشورهای توسعه یافته بر رشد صنایع دستی و صادرات آن، باعث آشنایی ملل مختلف با پیشینه تاریخی سایر مناطق دنیا می شود و بازده اقتصادی فراوانی را برای آنها به وجود می آورد. بسیاری از کشورها با آگاهی از اهمیت صنایع دستی، برنامه های اقتصادی خود را بر پایه این صنعت پایه گذاری می کنند.

برخورداری از پتانسیل بالا برای اشتغال، نیاز کم به سرمایه گذاری، ارزش افزوده بالا، امکان مشارکت زنان و اقشار ضعیف جامعه و ایجاد بسترهایی برای رشد خلاقیت های هنری از مزیت های صنایع دستی بوده و مسیری مناسب برای توسعه کشورها می باشد. میزان عرضه و فروش صنایع دستی با توجه به برپایی جشنواره ها، نمایشگاه ها، بازارچه های موقت عرضه و فروش صنایع دستی و برگزاری رویدادهای فرهنگی و جذب مخاطبان مردمی در کشور عزیزمان ایران رونق قابل توجهی گرفته است. در ادامه به بررسی عملکرد این حوزه در سال ۱۴۰۲ خواهیم پرداخت.

دستاوردهای حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

- ایجاد بیش از ۵۶,۳۰۰ نفر - شغل از محل تسهیلات و صدور مجوزهای تولیدی صنایع دستی
- تعداد کل شاغلین صنایع دستی بیش از ۵۴۳,۰۰۰ نفر

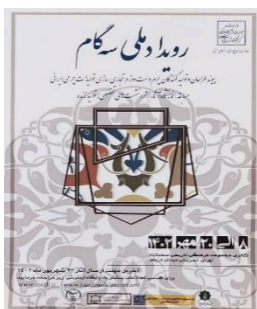

- برگزاری نمایشگاهها و رویدادها:

- نمایشگاه سراسری صنایع دستی در ۹ استان کشور
- شهرک سینمایی غزالی با حضور سفرا و میهمانان خارجی جشنواره فیلم فجر
- رویداد صد منظر با حضور دانشجویان و دانش آموزان

- اجرای رویداد ملی سفال و سرامیک در شهر جهانی لاله جین

- دومین رویداد ملی سه گام با عنوان "پیوند طراحان و تولیدکنندگان چرم دستدوز در تجاری سازی تولیدات چرمی"

- بالغ بر ۵۰۰۰ رویداد فرهنگی و جذب مخاطبان مردمی در اماکن تاریخی و موزه‌ها

- ✓ هشتمین جشنواره بین‌المللی صنایع دستی و هنرهای سنتی فجر (سرو سیمین ۸) و برپایی غرفه‌های تولید زنده آثار صنایع دستی در محل برج آزادی با حضور هنرمندان شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی

- نمایشگاه فروش آثار فاخر صنایع دستی در مجموعه فرهنگی- تاریخی نیاوران

- مشارکت در نمایشگاه توانمندی‌های تولید در داخل کشور و فعالان اقتصادی در بیت رهبری

- برگزاری نشست:
  - با صادرکنندگان منتخب صنایع دستی
  - دو نشست B2B تولیدکنندگان صنایع دستی با بازرگانان اتاق ایران
  - با رایزنان فرهنگی ج.ا.ایران در خارج از کشور به صورت برخط با حضور مقام عالی وزارت
  - چستی با مشارکت دانشگاه سوره

- نشست‌های تخصصی سفال و سرامیک در ۱۳ استان کشور
- مشارکت ۸۷ نفر از هنرمندان و فعالان حوزه صنایع دستی در ۱۲ نمایشگاه بین‌المللی خارج از کشور

- مشارکت در برگزاری پویون جمهوری اسلامی ایران در محل نمایشگاه بین‌المللی سوغات استانبول

- ثبت نشان فاخر با ۶۸۰ اثر از هنرمندان و تایید ۶۲ اثر فاخر برای صدور شناسنامه اثر

- برپایی ۹۲۹ بازارچه نوروزی در قالب (۱۱۲۷۳ غرفه) و ۲۸۷ بازارچه تابستانی عرضه و فروش صنایع دستی

- تنظیم شیوهنامه بهره‌برداری از ابنیه تاریخی به منظور عرضه و نمایش محصولات صنایع دستی
- ابلاغ نرخ تعرفه سوخت گاز م صرفی واحدهای تولیدی صنایع دستی دارای پروانه بهره‌برداری مشابه تعرفه

سال ۱۴۰۰

- انعقاد تفاهم‌نامه:

✓ برج آزادی به منظور ایجاد شوروم صنایع دستی در محل برج

✓ همکاری با موسسه نور احجاب

- معافیت عملکرد صنایع دستی از پرداخت مالیات مستقیم (ماده ۱۴۲ قانون مالیات‌های مستقیم)
- معافیت کلیه محصولات صنایع دستی تولید داخل (جزء (۱۴) بند الف ماده (۹) قانون مالیات بر ارزش

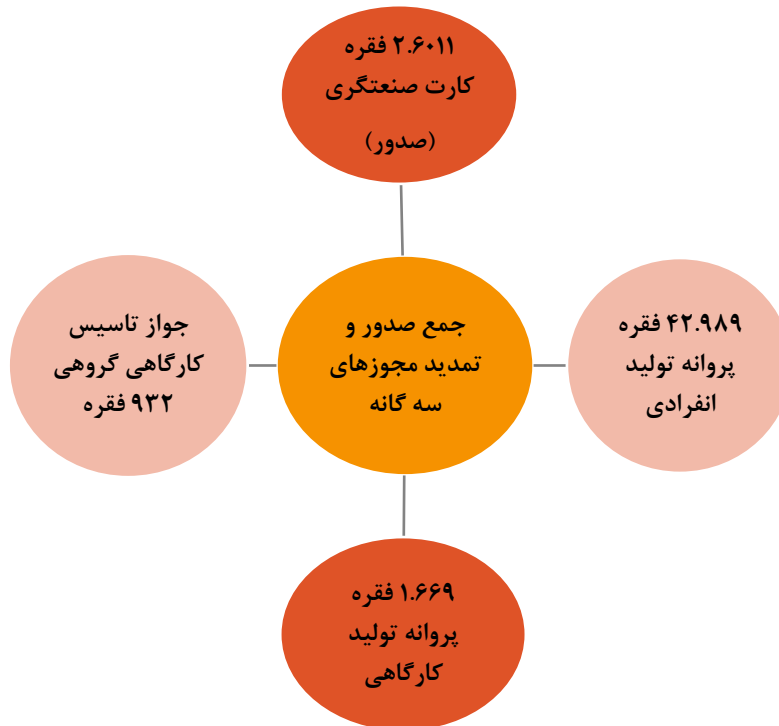
افزوده)

- نظارت و ارزیابی دوره‌ای از تعداد ۸۱۲۴ واحد کارگاهی در سطح استان‌ها

- ترخیص موقت محصولات صنایع دستی برای عرضه و فروش در رویدادهای تجاری خارج از کشور با مجوز وزارتخانه
- اعلام میزان ارزش مواد اولیه محصولات صنایع دستی برای پیمان سپاری صادرکنندگان به مراجع ذیربط در راستای اجرای بند (ک) تبصره (۹) قانون بودجه ۱۴۰۲

- مجوزهای صادره صنایع دستی بر اساس گزارش سامانه:
  - ✓ تمدید ۷۲۵ مجوز کارت صنعتگری و صدور ۲۶,۵۵۸ مجوز کارت صنعتگری
  - ✓ صدور ۹۳۲ مجوز تاسیس کارگاهی گروهی صنایع دستی
- اعطای تعداد ۱۰۳۰ گواهی نامه مهر اصالت ملی به هنرمندان و صنعتگران کشور

- بیمه حدود ۸۰۰۰ صنعتگر و هنرمند صنایع دستی
- انجام پروژه های ملی:

- ✓ احیای بافت تاریخی شیراز با رویکرد ایجاد کارگاه‌های صنایع دستی
- ✓ افتتاح فاز سوم توسعه زنجیره ارزش صنایع دستی در ۱۵ استان خراسان رضوی، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، ایلام و سیستان و بلوچستان در رشته‌های: دوخت‌های سنتی، ریسندگی سنتی، نساجی سنتی، گلیم بافی و عروسک بافی

نمودار رسم شود.

سال ۱۴۰۲	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۰	سال ۱۳۹۹	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۴	واحد متع ارف	عنوان شاخص
۲۱۲	۲۲۴	۳۰۲	۳۲۲	۲۵۵	۲۸۹	۲۸۱	۲۳۷	۱۷۴	میلیون دلار	صادرات صنایع دستی بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی

جدول صنایع دستی و هنرهای سنتی تا سال ۱۴۰۲ در یک نگاه

سال									واحد مترار ف	عنوان شاخص
۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴		
۲۳۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱۴۰۰	۱۴۸۴	۱۵۹۷	۱۷۱۱	۱۴۵۰	۱۱۶۰	۱۰۰۰	میلیارد تومان	برآورد تقریبی فروش داخلی صنایع دستی
۲۷۱۲۴۸	۱۶۵۵۲۶	۲۲۹۱۱	-	۸۸۴۹۵	۸۳۱۰۹	۵۶۱۳۳	۴۴۰۷۱	۳۴۸۲۴	میلیون تومان	میزان فروش بازارچه‌های موقت عرضه و فروش محصولات صنایع دستی
۲۶,۵۴۴	۴۲,۰۲۱	۱۹,۰۳۵	۱۵۴۰۷	۹۴۹۹	۲۱۱۶۰	۲۲۱۸۳	۱۹۱۲۶	۱۵۲۰۷	تعداد/فقره	صدور پروانه تولید (انفرادی و کارگاهی)
۲۶۰۱۱	۳۲۲۹۹	۱۶۵۱۶	۹۲۷۱	۱۲۴۹۲	۳۲۲۷۷	۳۳۸۹۵	۷۹۶۵	-	نفر	صدور کارت شناسایی هنرمندان (محاسبه فرصت‌های شغلی)
۲	۰	۱۳۰	۰	۴	۳	۳	۲	۲	شهر/روستا	شهرها و روستاهای ثبت جهانی
۲	۲۱	۱۹	۲۹	۱۱	۸	۴	-	-	شهر/روستا	شهرها و روستاهای ثبت ملی

^{۱۳} به دلیل شیوع بیماری کووید ۱۹ برنامه مذکور در سطح بین‌الملل عملکردی ندارد.

عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲		
										هدف	عملکرد	درصد تحقق
۱	نشان بین‌المللی مرغوبیت کالا (مهر اصالت)	نشان	۲۰	-	۴۶	-	-	۳۸	-	-	-	-
۲	نشان ملی مرغوبیت کالا	نشان	-	۳۴۶	-	۴۸۳	۰	۱۴	۵۹۵	۵۰۰	۱۰۳۰	۲۰۶
۳	رشد سالیانه نسبت شاغلین آموزش دیده بخش صنایع دستی به کل شاغلین دارای مجوز	درصد	۲۳	۱۹	۵	۵	۵	۵	۲	۵	۵	۱۰۰
۴	رشته‌های باززنده سازی شده در حوزه هنرهای سنتی و صنایع دستی در سال	تعداد	۳۱	۳۲	۳۹	۲۷	۲۱	۱۹	۱۶	۳۱	۱۳	۴۲
۵	برند سازی در حوزه صنایع دستی در سال	رشته	۵	۱۲	۱۳	۲۴	۳۱	-	-	۳۹	۲	۵
۶	مستندنگاری و تکمیل پرونده های مربوط به حقوق مالکیت معنوی و ثبت آثار در سال	تعداد	۳۱	۶۲	۶۸	۳۷	۵۵	۶۳	۱۰۰	۳۱	۶۲	۲۰۰
۷	نمایشگاه‌های داخلی کشور	نمایشگاه	۱۹	۱۹	۲۰	۱۹	۳	۱۸	۲۰	۲۰	۱۰	۵۰
۸	حمایت از ایجاد و توسعه مراکز	طرح در سال	۱۴	-	۳	۶	۷	۵	۲	۳	۳	۱۰۰

^{۱۴} به دلیل شیوع بیماری کرونا برگزار نشده است.

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲		
										هدف	عملکرد	درصد تحقق
	عرضه و فروش دائم محصولات صنایع دستی											
۹	صادرات صنایع دستی به انضمام زیورآلات سنتی	میلیون دلار	۲۳۷	۲۸۱	۳۸۱	۵۲۵	۵۳۰	۵۳۰	۲۲۴ ^{۱۵}	۱۰۶۳	۱۶۲۱۲	-
۱۰	پروانه تولید انفرادی صادر شده	تعداد/ فقره	۱۸,۳۸۲	۲۰,۳۳۴	۲۰,۱۱۹	۸۹۲۳	۱۴۶۷۱	۱۸۲۵۹	۳۹,۲۴۵	۲۰,۰۰۰	۲۵۶۵۳	۱۲۸
۱۱	پروانه تولید کارگاهی صادر شده	تعداد/ فقره	۱,۷۳۷	۱,۰۷۱	۱,۰۴۱	۵۷۶	۷۳۶	۷۷۶	۲,۷۷۶	۷۵۰	۸۹۱	۱۱۹
۱۲	بیمه شدگان تسهیلات در سال	نفر	۵,۰۰۰	-	۸۷۲	۸۱۲	۰	۲۴۲۳	۰	۵۰۰۰	۸۰۰۰	۱۶۰
۱۳	اعطای کمک های فنی و اعتباری	کارگاه	۵	-	۰,۴	۹۰	۰	۳۵۴	۳۵۶	۳۰۰	۰	-
۱۴	صدور کارت شناسایی برای هنرمندان و شاغلین	نفر	۳۵,۹۶۲	۳۳,۸۹۵	۳۲,۲۷۷	۱۲۴۹۲	۹۲۷۱	۱۶۵۱۶	۳۲,۲۹۹	۳۴۹۰۰	۲۶۰۱۱	۷۵
۱۵	ایجاد بازارچه های دائمی صنایع دستی	تعداد	۱۰	۱۱	۶	۷	۹	۱۷۵	۲	۱۰	۱۸	-

دستاوردهای حوزه توسعه مدیریت و منابع

تحقق بیش از ۱۰۰ درصدی ثبت اشتغال زیست بوم ملی وزارتخانه در سامانه رصد اشتغال

^{۱۵} بدون احتساب زیورآلات سنتی می باشد.

^{۱۶} بدون احتساب زیورآلات سنتی می باشد.

^{۱۷} با توجه به کمبود منابع هدف تکلیف شده براساس ابلاغ سازمان امور استخدامی کشور در سال ۱۴۰۰ برای این شاخص ایجاد ۵ بازارچه است.

^{۱۸} حذف این شاخص طی جلسه با سازمان اداری و استخدامی کشور با توجه به دلیل کمبود اعتبار پذیرفته شده است.

- تحقق بیش از ۱۰۵ درصدی ثبت اطلاعات استان‌های تابعه در سامانه رصد در سال ۱۴۰۲ به آدرس rasad.mcls مستقر در وزارت تعاون، رفاه، کار و امور اجتماعی
  - اعلام ۲۱ پروژه ملی شناسایی شده واجد شرایط به بخش خصوصی به سازمان برنامه و بودجه جهت ثبت در لایحه بودجه ۱۴۰۳
  - تدوین تبصره‌های پیشنهادی قانون بودجه ۱۴۰۳ و احکام دائمی و تصویب در صحن دولت
  - تصویب احکام پیشنهادی برنامه هفتم وزارتخانه در سازمان برنامه و بودجه کشور
  - الکترونیکی نمودن درخواست ارتقاء رتبه
  - تفویض اختیار تبدیل وضعیت از «پیمانی به رسمی-آزمایشی» به ادارات کل استانی
  - تبدیل وضعیت ایثارگران ستادی و استانی به تعداد ۱۰۴ مورد
  - الکترونیکی نمودن سیستم بایگانی پرسنلی (سامانه یگانه)
  - برگزاری آزمون استخدامی طرح سعدی
  - دریافت مجوز جذب نخبگان (۴۹ سهمیه)
  - افزایش مشارکت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری حوزه گردشگری از طریق اصلاح دستورالعمل تبصره ۱۸ و آسیب‌شناسی دقیق و رفع موانع مشارکت
  - پرداخت تسهیلات بانکی:
  - از محل بند (الف) تبصره (۱۸) قانون بودجه کل کشور به تعداد ۹۵۷۹ طرح به مبلغ بیش از ۳,۵ همت در حوزه‌های صنایع دستی و گردشگری
  - از محل کمک‌های فنی و اعتباری پرداخت یارانه سود تسهیلات بانکی به تعداد ۱۳۴ طرح در حوزه‌های گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی به مبلغ ۸۶۶,۳۲۳ میلیون ریال
  - از محل منابع صندوق توسعه ملی (سامانه کارا) به تعداد ۵۲۲ طرح و پروژه در بخش‌های صنایع دستی و گردشگری به مبلغ ۳۴۵۳ میلیارد ریال و تثبیت و ایجاد اشتغال برای ۳۴۶۲ نفر (۲۷۹۶ نفر در بخش گردشگری و ۶۶۶ نفر در بخش صنایع دستی)
  - از محل منابع جزء (۲) بند (ب) تبصره (۱۶) قانون بودجه کل کشور به تعداد ۳۳۵۴ طرح و پروژه در حوزه‌های گردشگری، صنایع دستی و مشاغل خانگی در دو بخش شهری و روستایی به مبلغ بیش از ۴۰۰۰ میلیارد ریال
۱. تدوین استانداردهای ارزشیابی و شایستگی حرف و مشاغل "ایسکو ۲۰۰۸"
  ۲. تهیه و تدوین کتابچه ۲۷۰ پروژه عمرانی قابل واگذاری به بخش غیردولتی در چارچوب ماده (۲۷) قانون الحاق (۲)
  ۳. تهیه و تنظیم گزارش جامع از آخرین وضعیت ۱۶ پروژه واگذار شده به بخش خصوصی

۴. تنظیم و بروزرسانی اطلاعات ۳۸ پروژه ملی جهت واگذاری (تهیه طرح توجیه اقتصادی fs)

۵. واگذاری‌ها:

- فضای بیرونی مجموعه غار علیصدر همدان در قالب ماده (۸۸) به ۱ شرکت در ۳ سال متوالی
- آماده‌سازی ۸ بنای تاریخی در استان سیستان و بلوچستان جهت واگذاری (براساس ماده (۸۸) قانون تنظیم (...))
- واگذاری ۱ طرح در شهرستان کاشان به شرکت دانش بنیان
- واگذاری ۱۸ خانه تاریخی در استان یزد
- طرح و تصویب واگذاری پروژه احداث و تجهیز، نگهداری و حق بهره‌برداری کافی شاپ واقع در مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد جهت طرح در کارگروه واگذاری در قالب BOLT با حجم سرمایه‌گذاری ۲۵ میلیارد ریال و اجاره پایه ماهانه ۵۵۰ میلیون ریال
- طرح و تصویب واگذاری پروژه ساماندهی و بهسازی، تجهیز، نگهداری و حق بهره‌برداری مجتمع گردشگری لاله الموت واقع در استان قزوین در کارگروه واگذاری با حجم سرمایه‌گذاری ۱,۲۵۰ میلیارد ریال
- فراخوان شناسایی و انتخاب سرمایه‌گذار واجد صلاحیت واگذاری ۹ پروژه ملی مرمتی و خانه‌های تاریخی در شهر شیراز با مجموع حجم سرمایه‌گذاری ۹۰ میلیارد ریال

حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

پژوهش یکی از اساسی‌ترین نیازها برای نیل به پیشرفت و توسعه همه‌جانبه یک کشور است و قدرت و استقلال هر کشوری بر پژوهش و تولید علم استوار است. پژوهش، فرآیندی منطقی و معقول است که هدف آن کشف روابط پدیدارهاست.

توسعه و گسترش پژوهش در زمینه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در راستای احیاء و مستندسازی آثار، حفظ کیفیت آنها، آشکار نمودن حلقه‌های گمشده فرهنگی-تاریخی و طبیعی و همچنین

زمینه‌سازی مناسب برای ارتقای فعالیت‌های پژوهشی مرتبط، از جمله مهم‌ترین اهداف پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری است.

بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی در زمینه شناخت آثار ارزشمند فرهنگی - تاریخی ایران در جهان شامل آثار مادی (منقول و غیرمنقول) و غیرمادی، اجرای طرح‌های پژوهشی، کاربردی و توسعه‌ای، فراهم آوردن امکانات لازم و متناسب با فعالیت‌های پژوهشی مرتبط و همکاری پژوهشی با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی داخل و خارج کشور به منظور ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی در زمینه میراث فرهنگی و گردشگری جزو وظایف و اختیارات این حوزه به شمار می‌آید.

دستاوردهای حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

➤ فعالیت‌های پژوهشی انجام شده:

ردیف	نوع فعالیت	واحد/تعداد
۱	طرح پژوهشی (سالنامه، خارج از مؤسسه، فرصت مطالعاتی ...)	۹۲
۲	کاوش باستان‌شناسی	۳۵
۳	پژوهش آزمایشگاهی	۳۴۴۵
۴	آفرینش هنری	۹۲
۵	تألیف کتاب	۲۴
۶	مقاله علمی	۹۵
۷	کنفرانس و همایش	۸
۸	نشست تخصصی	۲۰۳
۹	مشاوره تخصصی	۵۷
۱۰	کارگاه آموزشی پژوهشی	۱۰
۱۱	انتشار نشریه علمی	۲

➤ مطالعات و پژوهش‌های مهم انجام شده:

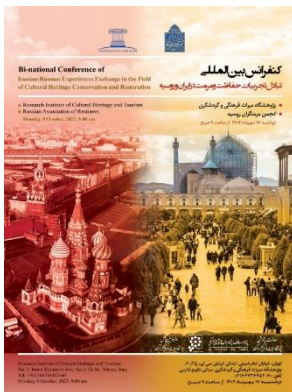
- ✓ مطالعه زبان‌ها و گویش‌های ایرانی در خطر
- ✓ پژوهش و کاوش میراث در خطر باستان‌شناسی
- ✓ مستندنگاری و پژوهش آیین‌ها و سنن زنده و در حال فراموشی
- ✓ مطالعه و شناسایی میراث معماری و شهرهای ایرانی
- ✓ پژوهش و بررسی راهکارهای احیای هنرهای فراموش‌شده و نوآوری در هنرها و صنایع
- ✓ گردآوری و ورود اطلاعات و بروزرسانی اطلس‌های باستان‌شناسی، زبان‌شناسی و مردم‌شناسی

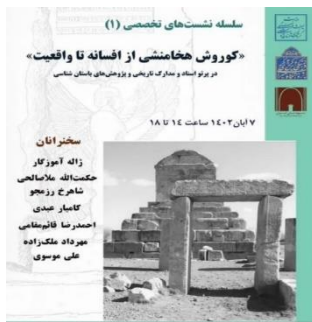
- ✓ تدوین استراتژی بازاریابی و شاخص‌های رقابت‌پذیری گردشگری
- ✓ تهیه دستورالعمل پیوست تخصصی میراث فرهنگی برای طرح‌های عمرانی کشور

➤ اهم رویدادهای برگزار شده:

- ✓ نقش برجسته ساسانی استرداد از لندن در موزه ملی ایران

- ✓ کنفرانس بین‌المللی تبادل تجربیات حفاظت و مرمت در ایران و روسیه

- ✓ نشست تخصصی گوروش هخامنشی از افسانه تا واقعیت

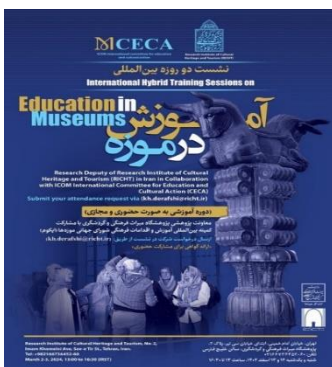

- ✓ هفته پژوهش و فناوری

- ✓ بیست و یکمین گردهمایی سالانه باستان‌شناسی ایران

✓ پنجمین همایش ملی میراث زبانی

✓ نشست بین‌المللی آموزش در موزه

➤ کسب افتخار و درخشش پژوهشگران پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری در «چهل و یکمین جایزه کتاب سال» و «سی و یکمین جایزه جهانی کتاب سال» عنوان کتاب "رقابت تسلیحاتی در دنیای باستان، بزرگ‌ترین استحکامات دفاعی دوره باستان و شبکه‌های نظامی در شمال ایران"

- بررسی، شناسایی و مستندسازی در پهنه کشور در راستای تکمیل طرح ملی نقشه باستان‌شناسی
- طرح‌های نجات‌بخشی در تعامل با دستگاه‌های مجری طرح‌های عمرانی
- انجام همکاری و تعامل‌های علمی بین‌المللی و عقد تفاهم‌نامه با مؤسسه‌های پژوهشی و فرهنگی
- انجام مطالعات ثبت جهانی جشن سده و هنر تذهیب

بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	سال	سال	سال	سال	سال	سال	سال	هدف	عملکرد	درصد تحقق
			۱۳۹۵ (پایه)	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱			
۱	تعداد کاوش‌های باستان‌شناسی در سال	کاوش	۱۰۸	۱۱۶	۱۸۶	۱۱۶	۱۰۷	۹۵	۴۹	۳۰۰	۴۷	۱۶
۲	تعداد حوزه‌های مستندسازی شده مردم‌شناسی (مردم‌نگاری)	حوزه	۱۶	۲۲	۳۹	۲۹	۴۷	۷۷	۱۶	۶۰	۸	۱۳
۳	تعداد حوزه‌های مستندسازی شده زبان و گویش	حوزه	۲۰	۳	۳	۹	۲۱	۲۳	۳	۶۰	۰	۰
۴	تعداد حوزه‌های مستندسازی شده هنرهای سنتی	حوزه	۲۰	۲۳	۲۹	۳۵	۱۴	۷۲	۸۸	۶۰	۴۲	۷۰

بررسی اهداف کمی وزارتخانه در سال ۱۴۰۲

در این بخش عملکرد اهداف کمی بخش میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و همچنین عملکرد اهداف کمی مربوط به پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری ارائه شده است.

الف- بررسی عملکرد اهداف کمی حوزه میراث فرهنگی

- پایگاه‌های جهانی و ملی: عملکرد هدف کمی "تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی ملی" از ۷۲ پایگاه در سال

۱۳۹۵ به ۱۰۰ پایگاه در سال ۱۴۰۲ افزایش یافته و در طی سال‌های برنامه ۲۸ پایگاه به تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی ملی اضافه شده است. در خصوص پایگاه‌های جهانی، عملکرد هدف کمی "تعداد پایگاه‌های جهانی" در مقایسه با سال ۱۴۰۱ تغییری نیافته و ثابت مانده است. این در حالیست که به طور کلی تعداد ۲۵ پایگاه جهانی در طول سال‌های برنامه ایجاد شده و وزارتخانه بسیار فراتر از اهداف کمی تعیین شده در برنامه عملکرد داشته است.

- ثبت آثار تاریخی، طبیعی و ناملموس در فهرست میراث جهانی و ملی: به صورت کلی عملکردهای این حوزه فراتر از اهداف برنامه بوده است. به عنوان نمونه اهداف کمی "تعداد آثار غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی" و "تعداد آثار میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی" به ترتیب ۳۸۶ اثر و ۱۵۰ اثر به ۳۴,۷۰۲ اثر و ۱,۳۰۴ در سال ۱۴۰۲ رسیده و اهداف برنامه را محقق ساخته است.

- مرمت آثار غیرمنقول، بناها و بافت‌ها: عملکرد هدف کمی "بافت‌های شهری و روستایی مرمت شده" از ۳۳۵ بافت مرمت شده در سال ۱۴۰۱ به ۳۹۵ بافت افزایش یافته است. عملکرد هدف کمی "تعداد آثار غیرمنقول فرهنگی - تاریخی مرمت شده و قابل بهره‌برداری (در اختیار سازمان، سایر دستگاه‌ها و بخش خصوصی) - ملی" از ۴۸۴ اثر در سال ۱۴۰۱ به ۵۰۶ اثر در سال ۱۴۰۲ رسیده که با توجه به هدف تعیین شده برای سال ۱۴۰۲ حدود ۷۰ درصد تحقق هدف را نشان می‌دهد. با توجه به افزایش هزینه‌های مرمت آثار، مشارکت بیشتر بخش غیردولتی در بهبود عملکرد هدف کمی یادشده مؤثر خواهد بود. در خصوص عملکرد استانی هدف کمی یاد شده از ۱,۸۰۰ اثر در سال ۱۴۰۱ به ۱,۷۵۸ اثر در سال ۱۴۰۲ کاهش یافته، لیکن بسیار فراتر از هدف کمی برنامه (۹۸۰ اثر) عملکرد داشته است. هدف کمی "تعداد بناهای مرمت شده در طول سال" نیز با کاهش ۲۰ اثر مرمت شده نسبت به سال ۱۴۰۱، به ۲,۲۶۴ اثر در سال ۱۴۰۲ رسیده و فراتر از هدف کمی تعیین شده عملکرد داشته است. عملکرد هدف یاد شده در سال ۱۳۹۶، مرمت ۱,۶۶۱ اثر بوده است.

- موزه‌ها: در بخش موزه‌های اهداف کمی "تعداد موزه‌های فعال خصوصی" و "تعداد موزه‌های تخصصی دستگاه‌های اجرائی" به روند رو به رشد خود در طی سال‌های برنامه ادامه داده و به ترتیب از ۲۰۸ و ۳۲۲ موزه در سال ۱۴۰۱ به ۲۱۴ و ۳۲۳ موزه در مدت مشابه سال بعد افزایش یافته است و هدف برنامه (به ترتیب ۱۲۰ و ۲۱۰ موزه) را تحقق بخشیده است. افزایش ۱۵۰ موزه خصوصی و ۱۴۶ موزه تخصصی دستگاه‌های اجرایی در طول سال‌های برنامه، نشان‌دهنده جلب مشارکت عمومی و افزایش سطح آگاهی نسبت به اهمیت میراث فرهنگی کشور است.

هدف کمی "تعداد اشیاء تاریخی - فرهنگی مرمت شده" با افزایش ۳,۵۰۰ شیء مرمت شده در سال ۱۴۰۲، عملکرد مناسبی داشته و از ۴۵,۳۲۶ شیء مرمت شده در سال ۱۴۰۱ به ۴۸,۸۲۶ شیء مرمت شده در سال ۱۴۰۲ رسیده است. عملکرد هدف کمی "مرمت اشیای تاریخی - فرهنگی در دست بخش دولتی" از

۵,۷۸۳ شیء در سال ۱۴۰۱ به ۳,۱۱۱ شیء در سال ۱۴۰۲ کاهش یافته، لیکن هدف برنامه (۱,۵۰۰ شیء) محقق شده است. تعداد ۱۶ موزه به سیستم حفاظت الکترونیک مجهز شده است.

ب- بررسی عملکرد اهداف کمی حوزه گردشگری

بررسی عملکرد اهداف کمی "درآمد حاصل از گردشگران ورودی" و "تعداد گردشگران داخلی" به دلیل عدم استقرار نظام حساس اقماری گردشگری به صورت دقیق امکان پذیر نبوده و امید است با استقرار نظام مذکور امکان ارائه و بررسی عملکرد اهداف کمی حوزه گردشگری میسر شود. عملکرد هدف کمی "تعداد گردشگران ورودی به کشور" از ۴,۲۳۱ هزار نفر در سال ۱۴۰۱ با افزایش حدود ۵۱ درصدی به ۶,۳۸۳ هزار نفر در سال ۱۴۰۲ رسیده که لغو محدودیت‌ها و روادید ۳۲ کشور در این زمینه مؤثر بوده است.

- عملکرد هدف کمی "تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره" از ۲۰۴ باب در سال ۱۴۰۱ به ۲۱۵ باب در سال ۱۴۰۲ افزایش یافته و حدود ۷۷ درصد هدف برنامه (۲۸۰ باب) محقق شده است. عملکرد شاخص مذکور در طی سال‌های برنامه نشان می‌دهد که تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره کشور از ۱۵۰ باب در سال ابتدایی برنامه به ۲۱۵ باب در سال پایانی برنامه رسیده است. عملکرد هدف کمی "تعداد هتل‌های کشور" از ۱,۳۹۷ باب در سال ۱۴۰۱ به ۱,۴۲۴ باب در سال ۱۴۰۲ افزایش یافته و ۸۴ درصد هدف برنامه (۱,۷۰۰ باب) را محقق نموده است. هدف کمی "تعداد تخت‌های اقامتی کشور" نیز از ۵۰۱,۷۱۵ تخت در سال ۱۴۰۱ به ۴۴۹,۱۷۶ تخت در سال ۱۴۰۲ رسیده و نتوانسته هدف برنامه (۵۴۰,۰۰۰ تخت) را محقق سازد (علت کاهش تعداد تخت‌ها به دلیل پالایش سامانه جانا می باشد).

ج- بررسی عملکرد اهداف کمی حوزه صنایع دستی

- افزایش عملکرد هدف کمی "حمایت از ایجاد و توسعه مراکز عرضه و فروش دائم محصولات صنایع دستی" از ۲ طرح در سال ۱۴۰۱ به ۳ طرح در سال ۱۴۰۲، موجب شده است تا ۱۰۰ درصد هدف برنامه (۳ طرح) محقق شود. عملکرد هدف کمی "ایجاد بازارچه‌های دائمی صنایع دستی" از ۲ بازارچه در سال ۱۴۰۱ به ۰ بازارچه در سال ۱۴۰۲ کاهش یافته است. (کمبود اعتبار)

- هدف کمی "صادرات صنایع دستی به انضمام زیورآلات سنتی" در سال ۱۴۰۲ در حدود ۲۱۲ میلیون دلار بوده است. لازم به ذکر است در هدف برنامه، هدف کمی صادرات صنایع دستی به انضمام زیورآلات سنتی پیش‌بینی شده که عملکرد ارائه شده به علت فقدان اطلاعات دقیق و مشخص صادرات زیورآلات سنتی و صادرات چمدانی بدون احتساب اقلام یادشده و بر اساس اطلاعات گمرک جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

- عملکرد اهداف کمی "تعداد پروانه تولید انفرادی صادرشده" و "تعداد پروانه کارگاهی صادرشده" به ترتیب با ۲۵,۶۵۳ و ۸۹۱ فقره در سال ۱۴۰۲ بوده و هدف تعیین شده تحقق یافته است. عملکرد هدف کمی "صدور کارت شناسایی برای هنرمندان و شاغلین" با ۲۶,۰۱۱ نفر در سال ۱۴۰۲ حدود ۷۵ درصد از هدف برنامه (۳۴,۹۰۰ نفر) را محقق ساخته است.

د- بررسی عملکرد اهداف کمی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

عملکرد اهداف کمی "تعداد حوزه مستندسازی شده مردم‌شناسی (مردم‌نگاری)" و "تعداد حوزه مستندسازی شده زبان و گویش" به ترتیب از ۱۶ و ۳ حوزه در سال ۱۴۰۱ به ۸ و ۰ حوزه در سال ۱۴۰۲ کاهش عملکرد قابل توجهی داشته‌اند. عملکرد هدف کمی "تعداد حوزه مستندسازی شده هنرهای سنتی" از ۸۸ حوزه در سال ۱۴۰۱ به ۴۲ حوزه کاهش یافته است. عملکرد هدف کمی "تعداد کاوش‌های باستان‌شناسی در سال" از ۴۹ کاوش در سال ۱۴۰۱ به ۴۷ کاوش در سال ۱۴۰۲ کاهش یافته است. افزایش هزینه‌های کاوش باستان‌شناسی تا حد زیادی در عدم تحقق هدف مذکور مؤثر بوده است.

فصل دوم

بررسی عملکرد مواد قانونی

عملکرد مواد قانونی مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

عملکرد ۱۴۰۲	متن قانون	ماده بند - جزء	ردیف
<p>استان ایلام:</p> <ul style="list-style-type: none"> • احداث تعداد ۵۰ مجتمع سرویس بهداشتی در مسیرهای پرتردد سطح استان و منتهی به مرز مهران <p>استان خراسان رضوی:</p> <p>انجام طرح ملی «مهمان امام رضا (ع)» در استان (از سال ۱۴۰۱)</p> <p>استان خوزستان:</p> <ul style="list-style-type: none"> • نصب برچسب‌های قابل رویت در محل‌های مناسبی از مجموعه سرویس‌های بهداشتی استان • بکارگیری پیمانکار واجد شرایط (به صورت شبانه‌روزی) در ایام اربعین به مدت یک ماه به منظور انجام عملیات نظافت و پاکیزگی تمامی فضاهای مستقر در پایانه‌های مرزی و سرویس‌های بهداشتی در مرزهای استان • تعمیر، تجهیز و اصلاح سرویس بهداشتی (۶۴ چشمه) مستقر در پایگاه‌های جهانی و ملی • احداث مجموعه سرویس بهداشتی (۱۲ چشمه) با همکاری شهرداری در مسیر اهواز به آبادان در شهر دارخوین • تعداد ۱۸۰۰ بازدید از سرویس‌های بهداشتی استان (در بازه زمانی سه‌ماهه) • طراحی و راه‌اندازی اپلیکیشن اطلاع‌رسانی (زائر یار) به منظور اطلاع‌رسانی در خصوص خدمات قابل ارائه به زائرین شریف اربعین حسینی • تهیه فهرست مشخصات کامل سرویس‌های بهداشتی استان همراه با نقاط UTM و طراحی کاربرگ بازدید از مجموعه سرویس‌های بهداشتی • معرفی ۳۱ نقطه جدید جهت احداث سرویس‌های بهداشتی در استان <p>استان فارس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • برگزاری نمایشگاه بین‌المللی با رویکرد معرفی ظرفیت‌های گردشگری و مذهبی استان در ابعاد ملی و بین‌المللی • شناسایی دفاتر فعال در حوزه گردشگران و زائرین ورودی از کشورهای همسایه به منظور جذب گردشگران بیشتر از این کشورها و حمایت از دفاتر مورد نظر • ایجاد دفاتر خدمات‌دهی زائران در شهرهای فاقد دفتر از قبیل ممسنی، خرامه، زرین‌دشت و پیش‌بینی ایجاد دفاتر موقت در زمان ثبت نام متقاضیان مراسم اربعین حسینی • افزایش برگزاری تورهای آشناسازی با کشورهای حوزه خلیج فارس جهت شناساندن ظرفیت‌های اقامتی و درمانی استان به گردشگران • همکاری و هماهنگی با فرمانداران شهرستان‌های استان جهت اعزام زائران و راه‌اندازی موب‌های بین‌راهی 	<p>شناسایی دقیق نیازها و مشکلات زائران، برنامه‌ریزی و تدوین سازوکارهای لازم جهت ساماندهی امور زائران و تأمین زیرساخت‌های لازم از طریق حمایت از شهرداری‌ها و بخش‌های غیردولتی</p>	<p>۹۷ بند الف</p>	<p>۱</p>

عملکرد ۱۴۰۲	متن قانون	ماده بند - جزء	ردیف
<ul style="list-style-type: none"> • تشکیل ستاد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) در استانداری و فرمانداری‌های تابعه • فعال نمودن ستاد هماهنگی اربعین حسینی (ع) و کمیته‌های مربوطه • جانمایی اماکن و بقاء متبرکه در نقشه گردشگری استان به زبان انگلیسی، فارسی، عربی و فرانسه • ارائه بسته‌های تشویقی به سرمایه‌گذاران مایل به سرمایه‌گذاری در بافت تاریخی شیراز به‌منظور افزایش ظرفیت مراکز اقامتی زائران و گردشگران مذهبی <p style="text-align: center;">استان قم:</p> <ul style="list-style-type: none"> • افتتاح ۷ واحد اقامتی با ظرفیت ۳۴۰ تخت در راستای نیاز زائران و گردشگران ورودی به استان با توجه به کمبود تخت استاندارد <p style="text-align: center;">استان کرمانشاه:</p> <ul style="list-style-type: none"> • احصاء نیازهای زائران اعم از اقامت، خدمات بهداشتی، حمل و نقل و خوراک • ارائه خدمات تمامی مراکز اقامتی مسیر راه کربلا در استان به زوار • اجرای طرح هر خانه یک موبکب در ایام اربعین حسینی • نظارت بر مراکز و مجتمع‌های خدماتی و گردشگری بین‌راهی جهت ارائه خدمات با کیفیت بهتر به زائران • احداث و تجهیز سرویس‌های بهداشتی مسیر راه کربلا توسط شهرداری جهت خدمات‌رسانی به زائران (شهرستان‌های کنگاور، صحنه، سنقر، هر سین، بیستون، کرمانشاه، اسلام‌آباد غرب، دالاهو، سرپل‌دهاب، قصرشیرین، خسروی، گیلان‌غرب) <p style="text-align: center;">واحدهای ستادی:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تامین تسهیلات و ایجاد تاسیسات اقامتی و پذیرایی در مسیرهای منتهی به شهرهای زیارتی کشور (بجنورد به مشهد، تهران به قم و ...) • معرفی تعداد ۱۶۷ طرح در بخش‌های گردشگری و صنایع‌دستی به بانک‌های عامل برای دریافت تسهیلات در استان‌های خراسان رضوی، قم و فارس از محل منابع بند (الف) تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور (دریافت تسهیلات توسط سرمایه‌گذاران ۵۵ طرح) • معرفی تعداد ۷۰۵ طرح و پروژه از محل بند (الف) تبصره ۱۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ به بانک‌های عامل برای دریافت تسهیلات (دریافت تسهیلات توسط ۵۴۵ طرح و پروژه) در استان‌های فارس و قم • تعداد ۶,۳۶۷ نفر اشتغال ایجاد شده بر اساس تعهد ۶,۲۳۰ نفر اشتغال وزارتخانه در استان‌های فارس، قم و خراسان رضوی در سامانه رصد 			
<p style="text-align: center;">استان ایلام:</p> <ul style="list-style-type: none"> • احداث یک باب مجتمع سرویس بهداشتی از محل اعتبارات مسئولیت اجتماعی وزارت نفت در مسیر مرز مهران • تکمیل و بهسازی تعداد ۱۰ باب مجتمع خدماتی- بهداشتی بین‌راهی تحت نظارت اداره کل 	<p>توسعه امکانات، فعالیت‌های فرهنگی و خدمات زیارتی در قطب‌های زیارتی و گردشگری مذهبی و فراهم نمودن زمینه زیارت و اجرای طرح‌های (پروژه‌های) زیربنایی مورد نیاز در قالب بودجه‌های سنواتی</p>	<p style="text-align: center;">۹۷ بند ب</p>	<p style="text-align: center;">۲</p>

عملکرد ۱۴۰۲	متن قانون	ماده بند - جزء	ردیف
<ul style="list-style-type: none"> • برپایی تعداد ۲۵۰ غرفه عرضه و فروش محصولات صنایع دستی و سوغات محلی در مسیرهای پرتردد در ایام اربعین حسینی • راه‌اندازی اپلیکیشن (ایلام بلد) در ایام اربعین جهت راهنمایی زائران و مسافران <p style="text-align: center;">استان خوزستان:</p> <ul style="list-style-type: none"> • طراحی، ساخت و تهیه تابلوهای معرفی مسیر دسترسی به سرویس‌های بهداشتی و نصب آن در مکان‌های مورد نظر • احداث تعداد ۱۲۶ چشمه در سرویس‌های بهداشتی استان <p style="text-align: center;">استان فارس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • اجرای پروژه‌های حفاظت و مرمت از مساجد و بقاع متبرکه و ایجاد زیرساخت‌های گردشگری در محدوده‌ها و محوطه‌های مذهبی و بقاع متبرکه در قالب طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای • طراحی و ساخت مجموعه‌های خدماتی در اماکن تاریخی- فرهنگی و استقرار راهنمایان گردشگری برای ارائه خدمات بهتر • واگذاری خدمات پذیرایی و اقامت کوتاه مدت در کنار اماکن تاریخی- فرهنگی به بخش خصوصی برای ارائه خدمات به مردم • برگزاری جشنواره‌ها و مسابقات ادبی و هنری در اماکن تاریخی- فرهنگی و ارائه محصولات فرهنگی از طریق بخش خصوصی • ایجاد فرصت‌های مناسب برای اتحادیه تعاونی‌های صنایع دستی استان جهت راه‌اندازی بازارچه صنایع دستی • ایجاد و افزایش دفاتر خدمات‌دهی زائران در شهرهای فاقد دفتر و پیش‌بینی ایجاد دفتر موقت در زمان ثبت‌نام متقاضیان مراسم اربعین حسینی • اعمال نظارت بر واحدهای پذیرایی و اقامتی مستقر در محور زیارتی شهر شیراز با همکاری ارگان‌های اداره راهداری و حمل و نقل جاده‌ای • صدور پروانه‌های بهره‌برداری واحدهای اقامتی ارزان قیمت مانند اقامتگاه‌های بوم‌گردی در بافت تاریخی شهر شیراز • واگذاری صدور گواهینامه گردشگری سلامت به دفاتر خدمات گردشگری بند (ب) جهت حمایت از گردشگران سلامت <p style="text-align: center;">استان قم:</p> <p>پرداخت اعتبار زیرساخت به پروژه‌های گردشگری از جمله مناطق نمونه</p> <p style="text-align: center;">استان کرمانشاه:</p> <p>ایجاد و تجهیز سرویس‌های بهداشتی بین‌راهی در استان</p> <p style="text-align: center;">واحدهای ستادی:</p> <p>ایجاد اقامتگاه‌های دائم و موقت در مسیرهای منتهی به اماکن زیارتی جهت رفاه حال زائران توسط ادارات کل استانی در استان‌های فارس، قم و خراسان رضوی</p>			

ردیف	ماده بند - جزء	متن قانون	عملکرد ۱۴۰۲
	۹۸ بند الف اجزاء ۱ و ۲	دستگاه‌های اجرائی مکلفند به منظور صیانت از میراث فرهنگی و حمایت از صنایع دستی و تشویق و توسعه گردشگری اقدامات زیر را انجام دهند: ۱. هزینه‌های مربوط به پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذریبط آثار در اختیار و در حیطه وظایف تخصصی همان دستگاه را در قالب بودجه سنواتی از محل اعتبارات خود تأمین کنند. این اعتبارات در چارچوب ضوابط قانونی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هزینه می‌شود. ۲. تأسیسات گردشگری از هر نظر تابع قوانین و مقررات بخش صنعت گردشگری به استثنای معافیت‌های مالیاتی است و از شمول قانون نظام صنفی مستثنی می‌باشد.	<ul style="list-style-type: none"> انجام بیش از ۹۲ طرح پژوهشی در پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری در حال حاضر مبنای فعالیت تاسیسات گردشگری، قوانین و مقررات صنعت گردشگری است و از شمولیت نظام صنفی مستثنی شده‌اند. تهیه دستورالعمل و انجام اقدامات لازم برای ایجاد تشکل‌های حرفه‌ای گردشگری با توجه به مستثنی شدن بخش گردشگری از قانون نظام صنفی
۴	۹۸ بند ب	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است به منظور حفظ و صیانت از میراث فرهنگی اقدام لازم را با همکاری و هماهنگی سایر دستگاه‌های اجرائی ذریبط به منظور شناسایی، مستندسازی، حفاظت و مرمت و معرفی میراث فرهنگی (اعم از ملموس و ناملموس) میراث طبیعی، ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی را طبق بودجه سنواتی به عمل آورد.	<ul style="list-style-type: none"> ثبت دو شهر کاشان برای رشته نساجی سنتی و دزفول برای رشته کپوبافی احیاء و باززنده سازی ۱۳ رشته صنایع دستی منسوخ شده و در حال فراموشی ساماندهی حدود ۶۹۰۰۰ اموال منقول فرهنگی - تاریخی در اختیار بخش دولتی و خصوصی تعداد آثار ثبت شده غیرمنقول (ملی): ۳۸۶ اثر تعداد آثار ثبت شده منقول (ملی): ۲۱۷ اثر تعداد آثار ثبت شده طبیعی (ملی): ۱۵۰ اثر تعداد آثار تعیین حریم شده: ۱۶۸ اثر تعداد آثار ثبت شده ناملموس (ملی): ۲۲۸ اثر آموزش تخصصی ویژه شاغلان صنایع دستی در راستای توانمندسازی و ارتقاء سطح علمی و مهارتی آنان در حین تولید به تعداد حدود ۱۰,۰۰۰ نفر آموزش عمومی ویژه علاقه‌مندان و افراد جویای کار در راستای فرهنگ سازی و ترویج رشته‌های صنایع دستی کشور با تاکید بر رشته‌های بومی هر استان به تعداد حدود ۱۶,۰۰۰ نفر
۵	۹۹	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است نسبت به تهیه و اجرای طرح بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری را از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تا پایان اجرای قانون برنامه در بودجه سنواتی اقدام نماید تا در چارچوب مفاد این ماده حفظ، نگهداری و مورد بهره‌برداری قرار گیرد.	<ul style="list-style-type: none"> تهیه ۲۹۶ طرح ویژه در قالب ۱۲۰ طرح بهسازی بافت با ارزش روستایی و ۱۷۶ طرح روستاهای هدف گردشگری با همکاری بنیاد مسکن انقلاب اسلامی که از این تعداد ۱۴۵ طرح در قالب طرح بهسازی بافت با ارزش و ۳۵ طرح هادی روستای هدف گردشگری اجرا شده یا در دست اجرا می‌باشد.

عملکرد ۱۴۰۲	متن قانون	ماده بند - جزء	ردیف
<ul style="list-style-type: none"> تهیه، تدوین و ابلاغ سند راهبردی توسعه گردشگری مصوب (شماره ۶۶۶۳۴/ت ۵۵۲۹۳هـ مورخ ۱۳۹۹/۶/۱۶) به دستگاه‌های مرتبط دارای حکم تکلیف ۶۰ حکم برای ۲۳ دستگاه و ۹ حکم برای وزارتخانه در سند راهبردی گردشگری با توجه به ماهیت فرابخشی و لزوم تعامل و هم‌افزایی بین دستگاه‌های مرتبط مشخص نمودن اقدامات لازم برای ادارات کل استانی جهت برقراری تعامل موثر با زیرمجموعه‌های استانی دستگاه‌های دارای حکم تهیه و تدوین گزارش پیشرفت دو سالانه اقدامات سند راهبردی گردشگری در قالب چارچوب تعیین شده در سطوح ستادی و استانی تهیه حدود ۱۵۰۰ فرصت سرمایه‌گذاری با همکاری دستگاه‌های مختلف از جمله وزارت نیرو، شهرداری‌ها، سازمان‌های جنگل‌ها و حفاظت محیط‌زیست و تدوین ۶۰۰ بسته سرمایه‌گذاری جهت جذب سرمایه‌گذاران بخش خصوصی صدور مجوز برای کشتی و هماهنگی بین وزارت نفت، راه و شهرسازی و این وزارتخانه برای اتصال سامانه اختصاص سوخت یارانه‌ای شناسایی اراضی مستعد گردشگری و قیمت‌گذاری بدون ارزش افزوده (قیمت‌گذاری ارزش زمین با حذف ارزش افزوده سرمایه‌گذار) حفظ کاربری تاسیسات گردشگری و جلوگیری از تغییر کاربری آنها بدون موافقت وزارتخانه الزام تعیین تعرفه‌های حمایتی وزارت نفت و نیرو برای گردشگری اصلاح تعرفه گاز مصرفی تاسیسات گردشگری در کلیه استان‌ها تولید محتوا و معرفی جاذبه‌های گردشگری در دستگاه‌های اجرایی اولویت‌بندی زیرساخت‌های گردشگری در شورای برنامه‌ریزی استان و کمیته شهرستان 	<p>سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را در چارچوب قوانین مربوطه با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی جهت تصویب هیأت وزیران ارائه نماید.</p>	<p>۱۰۰ بند الف</p>	<p>۶</p>
<ul style="list-style-type: none"> تهیه و تدوین دستورالعمل اجرایی مطالعات فرهنگی- تاریخی و پیوست میراث فرهنگی برای طرح‌های توسعه‌ای و عمرانی کشور و ابلاغ طی نامه شماره ۱۴۰۲۲۵۰۰/۱۴۲۶۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۷/۲۳ به ادارات کل ستادی و استانی برای اجرا تهیه و تدوین آیین‌نامه پیشنهادی تدوین فهرست طرح‌ها و پروژه‌های مشمول انجام مطالعات میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و هنرهای سنتی رئوس و سرفصل گزارش‌های ارزیابی اجمالی طرح‌ها و پروژه‌های مشمول ارزیابی حوزه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی 	<p>۱. تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرح‌های توسعه‌ای بزرگ و مهم در حوزه‌های زیربنایی، تولیدی و خدمات دستگاه‌های موضوع ماده (۳) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ جهت تطبیق با اهداف و وظایف سازمان مذکور در سطوح ملی، منطقه‌ای، استانی و شهری</p>	<p>۱۰۰ بند الف جزء ۱</p>	
<ul style="list-style-type: none"> آیین‌نامه اجرائی تبصره جزء ۲ و ۳ این ماده توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با همکاری وزارتخانه‌های کشور، جهادکشاورزی و راه و شهرسازی، سازمان حفاظت محیط‌زیست و سازمان تهیه و طی 	<p>۲. اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در چارچوب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چارچوب قوانین مربوطه</p> <p>۳. ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی</p>	<p>۱۰۰ بند الف اجزاء ۲ و ۳</p>	

ردیف	ماده بند - جزء	متن قانون	عملکرد ۱۴۰۲
	۱۰۰ تبصره	در سرمایه گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی	مصوبه شماره ۱۷۲۵۳۱/ت/۵۵۳۳۴ هـ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۸ به تصویب هیأت وزیران رسید. • معرفی تعداد ۷۱ طرح متقاضی تسهیلات از محل منابع صندوق توسعه ملی به مبلغ ۴۶,۴۷۸ میلیارد ریال • از محل منابع بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور: ۱. معرفی تعداد ۳۶۹۸ طرح به مبلغ حدود ۳۴۸ میلیارد ریال ۲. تصویب و پرداخت تعداد ۲۶۴۶ طرح به مبلغ ۱۲/۱۸۰ میلیارد ریال • پرداخت یارانه سود تسهیلات بانکی به تعداد ۱۴ طرح به مبلغ حدود ۹۸ میلیارد ریال
	۱۰۰ بند ب	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با همکاری سازمان موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح ساماندهی گردشگری جنگل های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران با شماره ۸۶۹۲۸/ت/۵۹۲۷۰ هـ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۱ توسط هیئت محترم وزیران بر اساس مفاد مندرج در تصویب نامه مذکور: ۱. تدوین آیین نامه طبیعت گردی و تصویب در هیئت محترم وزیران در تاریخ ۱۴۰۳/۱/۱۵ و ارسال به ادارات کل استانی ۲. در حوزه گردشگری دریایی، تخصیص سوخت یارانه ای به کشتی های تفریحی و تصویب در هیات محترم وزیران منجر به صدور اولین کشتی تفریحی و دریایی در استان بوشهر به نام سرمایه گذار بخش خصوصی، جهت خدمات رسانی شده است. ۳. اجرای برنامه آموزش همگانی با رویکرد سفر مسئولانه از طریق توافق با معاونت پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به منظور تولید محتوای آموزش عمومی و فرهنگ سازی سفر به عنوان یکی از محورهای دارای اولویت پژوهشی (در قالب همکاری در طرح فرصت مطالعاتی اعضای محترم هیأت علمی دانشگاه ها و مراکز پژوهشی کشور) ۴. جمع آوری و بار گذاری لایه های مکانی و توصیفی داده های گردشگری در قالب ژئودیتابیس در سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) به منظور ایجاد پایگاه رصد و پایش اطلاعات گردشگری (سواحل و جنگل ها) کشور	• تصویب و ابلاغ طرح ساماندهی جنگل های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران با شماره ۸۶۹۲۸/ت/۵۹۲۷۰ هـ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۱ توسط هیئت محترم وزیران بر اساس مفاد مندرج در تصویب نامه مذکور: ۱. تدوین آیین نامه طبیعت گردی و تصویب در هیئت محترم وزیران در تاریخ ۱۴۰۳/۱/۱۵ و ارسال به ادارات کل استانی ۲. در حوزه گردشگری دریایی، تخصیص سوخت یارانه ای به کشتی های تفریحی و تصویب در هیات محترم وزیران منجر به صدور اولین کشتی تفریحی و دریایی در استان بوشهر به نام سرمایه گذار بخش خصوصی، جهت خدمات رسانی شده است. ۳. اجرای برنامه آموزش همگانی با رویکرد سفر مسئولانه از طریق توافق با معاونت پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به منظور تولید محتوای آموزش عمومی و فرهنگ سازی سفر به عنوان یکی از محورهای دارای اولویت پژوهشی (در قالب همکاری در طرح فرصت مطالعاتی اعضای محترم هیأت علمی دانشگاه ها و مراکز پژوهشی کشور) ۴. جمع آوری و بار گذاری لایه های مکانی و توصیفی داده های گردشگری در قالب ژئودیتابیس در سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) به منظور ایجاد پایگاه رصد و پایش اطلاعات گردشگری (سواحل و جنگل ها) کشور
	۱۰۰ بند پ	دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، تمهیدات و اقدامات قانونی لازم را جهت مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عمل آورد.	تهیه و تدوین سند راهبردی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
	۱۰۰ بند ت	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است کل درآمد اختصاصی و کمک های مردمی از اماکن و محوطه های تاریخی و موزه ها را که در اجرای ماده (۵) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ به صورت هیأت امنائی تشکیل و اداره می شوند به حسابی که نزد خزانه افتتاح می گردد، واریز نماید. صد در صد (۱۰۰٪) وجوه حاصله و همچنین سهم کمک های دولتی اختصاص داده شده به این اماکن در قالب بودجه سنواتی در	• تصویب آیین نامه داخلی هیات امنای واحد مجموعه های ملی در راستای اجرای بند «۹» ماده «۹» آیین نامه اجرایی ماده (۵) قانون تشکیل وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مصوب هیئت وزیران • تشکیل "کمسیون دائمی هیأت امنای واحد" در راستای اجرای ماده (۵) آیین نامه داخلی هیأت امنای واحد مجموعه های ملی

ردیف	ماده بند - جزء	متن قانون	عملکرد ۱۴۰۲
		اختیار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار می‌گیرد تا برای اداره، توسعه و مرمت این اماکن اختصاص یابد.	
	۱۰۰ بند ث	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌تواند بخشی از امور تصدی‌گری و اجرائی خود را به تشکل‌های حرفه‌ای و تخصصی گردشگری که طبق قانون تشکیل شده‌اند، واگذار کند. تبصره - تعرفه‌های قانونی هزینه‌ای این خدمات با تایید سازمان مذکور، با تصویب هیات وزیران توسط تشکل‌های تعیین شده قابل دریافت و هزینه می‌باشد.	<ul style="list-style-type: none"> • واگذاری امور اجرایی نمایشگاه‌های بین‌المللی گردشگری خارجی طی ابلاغیه شماره ۱۴۹۲۱۰۱/۱۸۸۹۵ مورخ ۱۴۰۱/۶/۲۲ به کانون جهانگردی و اتومبیلرانی ج.ا.ایران • تفویض وظایف و اختیارات شامل: تمدید نوبت دوم موافقت اصولی تا سی‌سات گردشگری، صدور کارت راهنمایان گردشگری، برگزاری کمیسیون درجه‌بندی و صدور گواهینامه کیفیت خدمات گردشگری، موافقت یا عدم موافقت اولیه برای امکان تغییر کاربری اراضی گردشگری به کاربری غیر، فرآیند ثبت شرکت‌های گردشگری و تأیید محل دفاتر و شرکت‌های خدمات مسافرتی و گردشگری به استان‌ها طی ابلاغ شماره ۱۴۰۰۲۱۰/۳۳۵۴۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۳ • احصاء و تعیین موارد قابل واگذاری به تشکل‌های غیردولتی از قبیل: احداث، بهره‌برداری و نظارت بر تأسیسات گردشگری، صدور مجوز و نظارت بر دفاتر خدمات مسافرتی و ... • واگذاری امور به تشکل‌های حرفه‌ای از جمله جامعه حرفه‌ای اقامتگاه‌های بوم‌گردی در سطح استان در چارچوب بخشنامه ابلاغی • واگذاری اجرای کلیه دوره‌های کوتاه مدت آموزشی گردشگری، هتلداری و دوره‌های توانمندسازی نیروی انسانی شاغل و حرفه‌ای بخش و دستگاه‌های مرتبط به موسسات آموزشی خصوصی تحت پوشش وزارتخانه • تدوین و ابلاغ دستورالعمل نحوه ایجاد و فعالیت تشکل‌های حرفه‌ای صنعت گردشگری با همکاری بخش خصوصی • تدوین تعرفه‌های قانونی موارد واگذار شده
	۱۰۰ بند ج	دولت مکلف است از محل منابع بند (الف) ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ گازرسانی روستاهای هدف گردشگری را نیز در اولویت قرار دهد.	<ul style="list-style-type: none"> • شناسائی ۵۰۰ روستای هدف گردشگری • گازرسانی به تعداد ۳۳۱ روستا با اولویت گردشگری

فصل سوم

عملکرد منابع مالی

بررسی عملکرد منابع مالی

این قسمت از گزارش دربرگیرنده عناوین برنامه‌ها و عملکرد بودجه‌های مصوب و ابلاغی است که در دو بخش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات هزینه‌ای بررسی می‌شود.

➤ اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای عمومی

اعتبار مصوب سال ۱۴۰۲ طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با دستگاه‌های وابسته معادل ۱۹,۲۶۱,۱۸۵ میلیون ریال می‌باشد که پس از کسر اعتبارات دستگاه‌های وابسته (شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی به میزان ۲۹۶,۵۵۲ میلیون ریال و پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری به میزان ۵۲,۸۱۵ میلیون ریال)، اعتبار مصوب وزارت ۱۸,۹۱۱,۸۱۸ میلیون ریال و اعتبار ابلاغی ۱۸,۲۴۹,۸۱۰ میلیون ریال بوده است. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارتخانه ذیل ۴ برنامه توزیع می‌شود. از اعتبار ابلاغی وزارتخانه در سال ۱۴۰۲ اعتباری معادل ۱۳,۳۳۴,۰۵۴ میلیون ریال در حدود ۷۳ درصد از اعتبارات ابلاغی تخصیص یافته است. لازم به ذکر است که اعتبارات یاد شده بدون اصلاح ابلاغی سال برخی طرح‌ها بوده است. همچنین از مجموع تخصیص ابلاغی مبلغ ۴,۲۲۷,۷۸۱ میلیون ریال معادل ۳۲ درصد بصورت نقد و مبلغ ۹,۱۱۶,۲۷۳ میلیون ریال معادل ۶۸ درصد در قالب اسناد خزانه بوده است. همچنین مبلغ ۳,۴۴۰,۷۱۴ میلیون ریال از تخصیص نقدی، معادل ۸۱ درصد آن و مبلغ ۲,۴۰۰,۶۵۳ میلیون ریال از تخصیص اسناد خزانه، معادل ۲۶ درصد آن بابت اجرای مصوبات سفر رییس جمهور محترم ابلاغ شده است.

➤ اعتبارات هزینه‌ای عمومی

اعتبار هزینه‌ای مصوب سال ۱۴۰۲ وزارتخانه و دستگاه‌های وابسته معادل ۱۳,۴۶۰,۹۰۰ میلیون ریال می‌باشد که پس از کسر اعتبارات دستگاه وابسته (پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با درآمد ۱,۳۵۴,۹۰۰ میلیون ریال و بدون درآمد اختصاصی به میزان ۱,۲۱۴,۹۰۰ میلیون ریال) اعتبار مصوب وزارتخانه به ۱۲,۱۰۶,۰۰۰ میلیون ریال و اعتبارات ابلاغی به ۱۱,۷۴۲,۸۲۰ میلیون ریال است. اعتبارات هزینه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ذیل ۷ برنامه توزیع می‌شود. اعتبار تخصیص یافته هزینه‌ای وزارتخانه در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۱,۷۴۲,۸۲۰ و معادل ۱۰۰ درصد اعتبار ابلاغی بوده است.

شایان ذکر است وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۴۰۲ از محل ردیف‌های متفرقه و ردیف درآمد اختصاصی اعتبار دریافت کرده که میزان اعتبار و تخصیص آن‌ها در جدول ذیل آمده است.

عملکرد تامین اعتبار و تخصیص سال ۱۴۰۲

ارقام به میلیون ریال

ردیف	شماره طبقه‌بندی	عنوان برنامه	اعتبار مصوب ۱۴۰۲			تخصیص ۱۴۰۲			درصد تحقق		
			هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع کل	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع کل	هزینه‌ای	تملك	کل
۱	۱۳۰۲۰۳۴۰۰۰	ارائه خدمات یک پارچه دولت هوشمند (الکترونیکی)	۹۷,۰۰۰	۲۱۰,۲۹۰	۳۰۷,۲۹۰	۹۷,۰۰۰	۲۰۱,۰۲۹	۲۹۸,۰۲۹	۱۰۰٪	۹۶٪	۹۷٪
	۱۷۰۴۰۰۴۰۰۰	صیانت از میراث فرهنگی ناملموس	۹۷,۰۰۰		۹۷,۰۰۰	۹۷,۰۰۰		۹۷,۰۰۰	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪
۳	۱۷۰۴۰۱۱۰۰۰	صیانت از میراث فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۵,۴۸۷,۲۹۰	۱۲,۱۹۱,۶۳۰	۱۷,۶۷۸,۹۲۰	۵,۴۸۷,۲۹۰	۹,۱۴۹,۶۱۱	۱۴,۶۳۶,۹۰۱	۱۰۰٪	۷۵٪	۸۳٪
۴	۱۷۰۴۰۱۲۰۰۰	برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت	۱۶۴,۹۰۰		۱۶۴,۹۰۰	۱۶۴,۹۰۰		۱۶۴,۹۰۰	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪
	۱۷۰۶۰۰۸۰۰۰	سیاست‌گذاری، راهبری و توسعه صنعت گردشگری	۳,۸۳۱,۵۰۰	۵,۳۴۶,۱۰۰	۹,۱۷۷,۶۰۰	۳,۸۳۱,۵۰۰	۳,۷۶۶,۵۷۰	۷,۵۹۸,۰۷۰	۱۰۰٪	۷۰٪	۸۳٪
۶	۱۷۰۷۰۰۴۰۰۰	حمایت از ارتقاء و توسعه صنایع دستی	۱,۹۸۸,۵۰۰	۵۰۱,۷۹۰	۲,۴۹۰,۲۹۰	۱,۹۸۸,۵۰۰	۲۲۶,۸۴۴	۲,۲۱۵,۳۴۴	۱۰۰٪	۴۵٪	۸۹٪
۷	۱۸۰۲۰۷۳۰۰۰	آموزش غیررسمی فنی، حرفه‌ای و مهارتی برای گروه‌های هدف در مراکز آموزش دولتی و آموزشگاه‌های آزاد بصورت حضوری و مجازی هوشمند	۷۶,۶۳۰		۷۶,۶۳۰	۷۶,۶۳۰		۷۶,۶۳۰	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪
جمع			۱۱,۷۴۲,۸۲۰	۱۸,۲۴۹,۸۱۰	۲۹,۹۹۲,۶۳۰	۱۱,۷۴۲,۸۲۰	۱۳,۳۴۴,۰۵۴	۲۵,۰۸۶,۸۷۴	۱۰۰٪	۷۳٪	۸۴٪

اعتبارات جدول فوق مربوط به اعتبارات م صوب و تخصیص برنامه‌های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با رعایت ماده ۷۹ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ارائه شده است.
 ماخذ: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

اعتبارات از محل اختصاصی، متفرقه و خارج از بودجه عمومی سال ۱۴۰۲

ارقام به میلیون ریال

ردیف	محل تامین اعتبار	شماره برنامه	عنوان برنامه	دستگاه اجرایی	اعتبار ۱۴۰۲		تخصیص ۱۴۰۲	
					جمع	هزینه‌های سرمایه‌ای	تملک دارایی سرمایه‌ای	جمع
۱	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۴۰۲	۱۷۰۶۰۰۸۰۰۰	سیاست‌گذاری، راهبری و توسعه صنعت گردشگری	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۴۹,۲۵۰	۵۰,۰۰۰	۱۶۲,۹۹۵	۵۰,۰۰۰
۲	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۴۰۲	۱۷۰۴۰۱۱۰۰۰	صیانت از میراث فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۳۲,۷۳۹	۱,۰۳۱,۷۰۰	۱,۱۰۲,۲۸۵	۲۸۲,۴۲۹
۳	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۴۰۲		مشترک بین برنامه‌ها	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۹,۰۰۵,۶۳۹	۳۸۸,۶۳۵	۵۰۱,۶۷۱	۸,۳۲۰,۶۲۹
۴	درآمدهای اختصاصی	۱۷۰۴۰۱۱۰۰۰	صیانت از میراث فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۶۹۸,۴۰۰	۴۶۵,۶۰۰	۶۶۴,۶۰۰	۶۹۸,۴۰۰
۵	اعتبارات ردیف‌های درآمدی (تامین، آماده‌سازی و اداره موزه‌ها و ابنیه تاریخی)		مشترک بین برنامه‌ها	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۳۸,۲۰۰	۲۷۶,۴۵۰	۱۷۰,۰۰۰	۱۵۶,۰۰۰
۶	اعتبارات ردیف‌های درآمدی (عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور)		مشترک بین برنامه‌ها	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۱,۰۴۲,۱۵۰	۴۳۰,۳۵۰	۲۵۴,۴۱۳	۴۸۲,۰۰۰
	جمع				۱۱,۴۵۷,۱۰۸	۲,۸۹۱,۹۸۵	۱۴,۳۴۹,۰۹۳	۹,۹۸۹,۴۵۸

اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای یاد شده به صورت تجمعی در قانون قید شده و توزیع اعتبار بین برنامه‌ها در قالب موافقتنامه‌های متبادله صورت می‌پذیرد، اما اعتبار هزینه‌ای در قالب برنامه و فعالیت‌ها در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور توزیع شده است.

مأخذ: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

فصل چهارم

ارزیابی عملکرد

تحلیل و بیان نقاط قوت/فرصت

- شناسائی، حفاظت و معرفی آثار فرهنگی - تاریخی واجد ارزش کشور و ارتقاء جایگاه جهانی ایران در ثبت جهانی آثار ناملموس
- رونق صنعت گردشگری و افزایش گردشگران ورودی به کشور و بازدیدکنندگان از موزه‌ها نسبت به سال قبل
- جلوگیری از تخریب، آسیب و لطمه‌زدن به آثار تاریخی - فرهنگی در مواجهه با برنامه‌های عمرانی رو به گسترش در کشور
- توجه به ضرورت مدیریت یکپارچه و جامع در وزارتخانه
- توسعه صنایع دستی و تقویت زیرساخت‌های شهری در شهرهای جهانی
- حمایت از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی
- ارائه تسهیلات از محل بند الف تبصره ۱۸ منابع داخلی بانک‌ها
- افزایش ظرفیت تاسیسات اقامتی
- واگذاری بخشی از امور تصدی‌گری و اجرائی به مجریان با سابقه و موفق
- پیش‌بینی و تصویب اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قالب بودجه‌های سنواتی برای اجرای زیرساخت‌های مورد نیاز در روستاهای هدف گردشگری و قطب‌های گردشگری زیارتی

تحلیل و بیان نقاط ضعف/تهدید

- تحریم‌های اقتصادی و نوسانات شدید ارزی
- ایجاد محدودیت برای شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران خارجی برای فعالیت در بخش گردشگری کشور
- عدم همکاری، مشارکت و تعامل دستگاه‌های اجرایی در ایجاد و توسعه زیرساخت‌های گردشگری
- بی‌توجهی دستگاه‌های اجرایی و عدم التزام به رعایت قوانین مرتبط با حفاظت و صیانت از موارث فرهنگی - تاریخی
- افزایش هزینه‌های سرمایه‌گذاری بویژه در بخش احداث هتل به دلیل گران تمام شدن تجهیزات ساخت خارج از کشور
- عدم تخصیص اعتبار کافی و به موقع به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با توجه به حجم عظیم زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری و ناتمام ماندن و مستهلک شدن پروژه‌های زیرساختی
- کمبود اعتبارات ملی و استانی و عدم تامین اعتبار لازم
- کمبود و کاستی جبران‌ناپذیر امکانات، منابع مالی و زیرساخت‌های لازم برای ارائه خدمات تخصصی و انجام پژوهش‌های تحول آفرین

- عدم توجه لازم و کافی به موارث فرهنگی و تاریخی با توجه به جایگاه و ارزش میراث تمدنی در تقویت هویت و همبستگی اجتماعی و فرهنگی
- عدم همکاری بانک‌ها در پرداخت وام‌های کم بهره و طولانی بودن زمان پرداخت وام به طرح‌ها و پروژه‌های گردشگری
- عدم تامین هزینه‌های مرتبط با پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی
- عدم تمایل پیمانکاران جهت شرکت در مناقصات به دلیل تخصیص اعتبارات زیرساختی به صورت اسناد خزانه سه ساله توسط سازمان برنامه و بودجه
- فقدان بسته‌های حمایتی جهت جذب سرمایه‌گذاران حوزه گردشگری
- طلب وثیقه‌های سنگین از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی توسط بانک‌های عامل برای اجرای طرح‌های گردشگری و عدم پذیرش محل اجرای طرح به عنوان وثیقه

جمع‌بندی و ارزیابی

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۴۰۲ با تدوین برنامه‌های کوتاه، میان و بلندمدت بر اساس مطالعات منسجم، سعی در بهبود مستمر فضای کسب و کار و حمایت از بخش غیردولتی به همراه سیاستگذاری‌های صحیح و اصولی بر پایه مطالعات کارشناسی، جلب مشارکت عمومی و افزایش سطح آگاهی نسبت به اهمیت میراث فرهنگی داشته‌است. افزایش ۱,۵ برابری گردشگران ورودی به کشور نسبت به سال ۱۴۰۱، عملکرد مثبت وزارتخانه در ثبت آثار جهانی، اشیاء تاریخی - فرهنگی و بناهای مرمت شده و بناهای تحت بهره‌برداری در دست بخش دولتی، محاسبه تعرفه نرخ گاز تاسیسات گردشگری مشابه تعرفه خدمات و افزایش ۱,۶ برابری میزان فروش بازارچه‌های موقت عرضه و فروش محصولات صنایع دستی نسبت به سال گذشته خود گواهی بر این مدعا است. در حوزه گردشگری دریایی صدور اولین کشتی تفریحی و دریایی در استان بوشهر به نام سرمایه‌گذار بخش خصوصی، از دیگر دستاوردهای وزارتخانه می‌باشد.

در حوزه صنایع دستی شاخص‌های تعداد پروانه تولید انفرادی و کارگاهی صادر شده و صدور کارت شناسایی برای هنرمندان و شاغلین بیش از ۱۰۰ درصد تحقق داشته‌اند. جلب بیشتر مشارکت بخش غیردولتی، حمایت دولت از صنعتگران، ارائه تسهیلات ارزان قیمت و ... تاثیر بسزایی در افزایش صادرات صنایع دستی و اشتغالزایی در این حوزه خواهد داشت.